

Letnik XXVII – št. 5, maj 2020

Glasilo občine Trzin

odsev

Pogovor s košarkarico

Slovenska reprezentantka Annamaria Prezelj: Trzinu bi rada nekaj vrnila

Iz trzinskega Doma počitka

Po protivirusnih ukrepih so v domu starejših znova mogoči obiski

Ob občinskem prazniku

Voščilo župana Petra Ložarja

Portret meseca

Miha Pavšek, poveljnik CZ Trzin

»Nova resničnost« je bila glavna tema fotonatečaja, na katerega se je še v času prepovedi prehajanja občinskih mej prijavil naš sokrajan Denis Josifoski.

K sodelovanju je kar preko spleta povabil tudi druge prebivalce Trzina in jih, opremljene z zaščitno masko, fotografiral na ploščadi T3. Njegovemu povabilu se je odzvalo ducat Trzincev. Njihove fotografije je nato združil v eno samo portretno fotografijo. Ogledate si jo lahko na njegovi Instagramovi strani /denisjosifoski. (Foto: Peter Hudnik)

Odsev, glasilo občine Trzin

→ Na naslovnici

Mlada pevka Taja Jamnik je v času karantene pripravila mini koncert pod balkoni trzinskega Doma počitka. (Foto: Peter Hudnik)

Glavna in odgovorna urednica:

Tanja Bricelj, trzin.odsev@gmail.com

Uredništvo: Tanja Jankovič, Miha Pavšek, Dunja Špendal, Barbara Kopač, Peter Hudnik, Majda Šilar

Redni avtorji prispevkov: Nina Rems, Nataša Pavšek, Brigita Ložar, Žana Babnik, Katja Rebolj, Matjaž Erčulj, Janez Gregorič, Andrej Grum, Boštjan Guček, Marko Kajfež, Dušan Kosirnik, Jožica Trstenjak, Milica Erčulj, Saša Hudnik, Valentin Orešek, Maja Brozovič, Miha Šimnovec

Avtorji fotografij: Zinka Kosmač, Tanja Jankovič, Miha Pavšek, Barbara Kopač, Peter Hudnik, Nina Rems, Tjaša Jankovič in drugi

Lektoriranje:

Mirjam Furlan Lapanja

Tehnično urejanje, prelom, priprava za tisk in tisk:

IR IMAGE, d. o. o.

Oglasno trženje:

IR IMAGE, komunikacijska agencija, d. o. o.,
Medvedova ulica 25, 1241 Kamnik
Telefon: 01/ 83 96 400, Faks: 01/ 83 96 411
E-mail: info@ir-image.si

Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 1.500 izvodov. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v Trzinu.

ISSN 1408-4902

Gradivo za naslednjo številko oddajte najpozneje do petka, **5. junija 2020.**

Prispevke pošljite v elektronski obliki na naslov uredništva:

trzin.odsev@gmail.com.

V skladu z uredniško politiko in glede na razpoložljivost prostora v glasilu Odsev si pridržujemo pravico do objave ali neobjave ter krajšanja in preoblikovanja prispevkov.

Občina Trzin

Spletna stran: www.trzin.si
e-pošta: info@trzin.si

Telefonske številke:

01/ 564 45 43
01/ 564 45 44
01/ 564 45 50
Faks: 01/ 564 17 72

Uradne ure:

Ponedeljek: 8.00–14.00
Sreda: 8.00–13.00 in 14.00–18.00
Petek: 8.00–13.00

Informacije o prireditvah in dogodkih v občini Trzin so na voljo tudi v občinskem informativnem središču na Ljubljanski cesti 12/f oz. na telefonski številki 01/ 564 47 30.

Hrepenenje po tistem, česar ni ...

V času nastajanja majskega Odseva sta za nami dva meseca nove resničnosti. Če se nam je še sredi marca nakupovanje z zaščitno masko in rokavicami zdelo zelo stresno, se je odhod v trgovino kaj kmalu spremenil v nekaj rutiniranega. Zdaj pri nakupih nismo več tako prestrašeni, samodejno se napotimo najprej k razkužilu, maske so postale del osebnih predmetov kot ura, očala, denarnica ali telefon, nekateri pa jih uporabljajo celo kot modni dodatek. Neverjetno, kako hitro se ljudje prilagodimo novim zahtevam!

April smo v Trzinu preživeli med dokaj aktivnim preprečevanjem okužb z novo koronavirusno boleznijo, v maju pa se je življenje iz karantene znova začelo vračati v javne prostore. Odprli so se gostinski vrtovi, spet je stekel javni promet, knjižnice znova obratujejo in frizerji, pedikerji in maserji imajo spet polne salone. Zapisala bi, da se življenje vrača v stare tirnice, a v resnici se nismo vrnili na isto izhodišče, ampak je vse drugače. Spet – koliko novega smo se naučili in koliko sprememb smo sprejeli v tem kratkem času!

Zdi se, da nam še največ preglavic povzroča tisto, česar ni. Bojimo se neoprijemljivega drugega vala, ni nam vseč odsotnost jasne vizije prihodnosti, pogrešamo svobodo druženja.

Tudi pri Odsevu pogrešamo tisto, česar ni. Če bi bil maj 2020 običajen majski mesec, potem bi danes na naših straneh brali o Florijanovi nedelji in gasilski veselici, pa o Teku Petra Levca, folklornem festivalu in letošnjem skrbno načrtovanem Velikem kulinarinem sejmu, ki bo moral na uresničitev počakati še ... kdo ve do kdaj. V ospredju bi bilo praznovanje občinskega praznika 15. maja in verjetno bi se v teh dneh zabavali na Trznifestu, ob Ledeni dirki in Trzinskem talentu. Tako pa nam ostajata le hrepenenje in obenem zavedanje, kako dragocen je vsak tak dogodek, ki prebivalcem občine omogoča druženje, povezovanje in sodelovanje. Prepričana sem, da bomo za to kmalu našli nove ustvarjalne načine.

Foto: Živa Torj

Tanja Bricelj,
glavna in odgovorna urednica

Skupna občinska uprava občin Trzin, Komenda, Lukovica, Mengeš, Moravče, Vodice

Medobčinski inšpektorat in redarstvo

Mengeška cesta 9, 1236 Trzin
e-pošta: inspektorat@trzin.si

Telefonska številka:

01/564 47 20
Faks: 01/564 47 21

Uradne ure:

Ponedeljek: 9.00–11.00
Sreda: 9.00–11.00

Odvoz kosovnih in nevarnih odpadkov

Občina Trzin obvešča občane in občanke, da lahko kosovne in nevarne odpadke odpeljejo v Center za ravnanje z odpadki na Dob. Ta je spet odprt po običajnem letnem delovnem času, in sicer od ponedeljka do petka od 14. do 20. ure in ob sobotah od 8. do 20. ure. Zaradi preprečevanja širjenja okužbe z novim koronavirusom in čim večje zaščite tako uporabnikov kot zaposlenih je vstop v center mogoč le z lastno zaščitno masko, število vozil, ki so lahko v istem času v centru, pa je omejeno. Zaradi omejitve števila obiskovalcev se lahko zgodi, da bo ob večjem obisku na vstop v center treba nekoliko počakati.

Uporabnike prosimo, da upoštevate navodila zaposlenih in z odgovornim ravnanjem pripomorete k preprečevanju širjenja virusa.

Zaradi epidemije virusa je namreč odpadla spomladanska akcija odvoza kosovnih in nevarnih odpadkov. Ker nihče ne ve, koliko časa bo trajalo zdajšnje stanje, še ne vemo, kdaj bo potekal odvoz kosovnih in nevarnih odpadkov, saj NIJZ strogo odsvetuje dotikanje odvrženih odpadkov, zato občane in občanke pozivamo, da za kosovne in nevarne

odpadke poskrbijo sami in jih odpeljejo v Center za ravnanje z odpadki na Dob.

Občinska uprava

Skupnostna skrb za mlade družine

V občini Trzin se bo v okviru operacije Medgeneracijski razvojni program Krekovo središče 2, ki se izvaja v sklopu Lokalnih akcijskih skupin LAS Za mesto in vas ponovno, po krajši prekinitev zaradi pandemije koronavirusa, začela izvajati aktivnost Babi servis. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Nosilec projekta je Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sodelovanje, partnerji pa Zavod Medgeneracijsko središče Komenda (ZMSK), Mladinski center Mengeš (MCM) in Fizioterapija Reven.

Babi servis – občasno varstvo otrok, ki ga na vašem domu brezplačno izvajajo mlajše upokojenke

Varstvo je za starše brezplačno. Na spletni strani ZMSK www.zmsk.si lahko izpolnite prijavo, koordinatorica pa bo z vami stopila v kontakt v čim krajšem možnem času. Prosimo, da povpraševanje pošljete vsaj dva dneva pred željenim terminom varstva. Za vsa dodatna vprašanja pa vam je na voljo elektronski naslov viktoria.drolec@zmsk.si ali telefonska številka 040 842 776/ Viktorija Drolec. Vabimo pa tudi mlajše upokojenke, če bi želele svoj prosti čas koristno porabiti za občasno čuvanje otrok.

Aktivnost je namenjena mladim družinam, saj se zavedamo, da so med vsemi skupinami prebivalstva najbolj obremenjene.

Viktorija Drolec, projektna vodja

Ne odlagajte več zelenega odreza

Občina Trzin je ena redkih slovenskih občin, ki organizira odvoz zelenega odreza. Letos je zbiranje trajalo do 20. aprila, časa za odlaganje pa je bilo več kot en mesec. Za odvoz je že bilo poskrbljeno, zato zelenja ne odlagajte več! Še posebej opozarjamo, da je lokacija pri zaklonišču ob Kidričevi ulici zasebno zemljišče in da je tam odlaganje odpadkov strogo prepovedano. Prepoved odlaganja velja tudi za vse druge zbirne lokacije. Odpadno zelenje odpeljite v Zbirni center Dob. (tb, Foto: Tanja Bricelj)

080 22 36
www.hubat.si

Za toplo zimo in pomlad
kurilno olje
dostavlja HUBAT

BREZPLAČEN PREVOZ ALI PLAČILO NA OBROKE

T: +386 (0)1 300 32 10
E: racunovodstvo@proevent.si
www.racunovodski-servis.si

DOMAČIM IN TUJIM PODJETJEM
nudimo celovito podporo in svetovanje.

- Računovodske storitve
- Davčno svetovanje
- Urejanje dovoljenj za delo, bivanje in študij
- Urejanje davčnega rezidenstva

Spot točka - vse za ustanovitev podjetja

Ob prazniku Občine Trzin

»Spoštovane občanke in občani, naj vam najprej čestitam ob našem občinskem prazniku, 15. maju, ki ga letos zaradi vsem znanih razmer nismo mogli praznovati kot običajno s proslavo ter hkratno podelitvijo nagrad in priznanj zaslužnim občanom. Verjamem, da bomo to lahko popravili ob prvi priložnosti, ko bodo zdravstvene razmere to dopuščale.«

Tako so 4. maja začeli nastajati temelji novega Doma zaščite in reševanja. (Foto: Tanja Bricelj)

»Zadnja dva meseca sta bila za vse nas huda preizkušnja. Čeprav v Trzinu ni bilo veliko obolelih za covidom-19, so nas ukrepi za zajezitev vseeno postavili v novo, drugačno resničnost, ki jo je bilo treba zelo hitro sprejeti in se ji prilagoditi. Menim, da smo Trzinci to nalogo opravili z odliko, tako kar se tiče štaba civilne zaščite in vseh njenih pripadnikov, zaposlenih na občini in v naših zavodih, kot tudi zdravniškega osebja in zaposlenih v našem domu starejših občanov. Veliko ur smo posvetili izvrševanju ukrepov in nadvse pomembnemu uvajanju preventivnih ukrepov, da se ne bi bolezen širila. Zahvaljujem se vsem, ki ste sodelovali pri vseh teh nalogah. Gotovo smo vsi lahko zadovoljni, da veliko predhodno pripravljenih ukrepov v Trzinu ni bilo treba izvajati, in iskreno upam, da tudi v prihodnje ne bo potrebe zanje.

Prav tako hvala vsem občankam in občanom, ki ste potrpežljivo pre-

našali ukrepe in se držali priporočenih smernic za zajezitev širjenja bolezni, čeprav je bilo ob ukrepu ostajanja znotraj občinskih meja za nas glede na majhnost občine še toliko težje. Vseeno smo zelo spoštovali te zahteve in marsikateri naš občan je tako zdaj imel priliko dodobra spoznati tudi zanimive koticke v naši občini.

Kljub razmeram smo se na občini trudili, da bi življenje teklo kar se da normalno. Uspelo nam je vzpostaviti take razmere, da je gradnja Doma zaščite in reševanja potekala skoraj ves čas. Tudi izvajalec GGD d. d. je pokazal veliko pripravljenosti, da smo vse nastale težave sproti odpravljali. Gradnja stavbe tako ves čas poteka v predvidenih rokih.

Čas manjšega prometa smo izkoristili za delno prenovo cest v Obrtno-industrijski coni Trzin in Ljubljanske ceste. Tudi vsa druga dela so tekla po predvidenih smernicah, tako kar se tiče čiščenja, košnje zelenic kot drugih opravil, ki zagotavljajo, da ostaja naša občina v samem vrhu urejenosti.

Predvidevamo, da bomo poleti lahko začeli nujno prenovo celotne infrastrukture na Reboljevi cesti v Mlakah, pri čemer pa prosim občane za potrpežljivost, saj bodo dela obsežna in zahtevna. Vsa navodila bodo stanovalci prejeli v poštne nabiralnike.

V tem času, omejenem na sprehajanje znotraj občinskih meja, me je marsikdo opozoril na težave s terenskimi motocikli v našem gozdu. Žal jih je kljub prepovedi vožnje po gozdu zelo težko uloviti in preprečiti to njihovo početje. Pozivam vse lastnike teh motornih vozil, da se vzdržijo vožnje po gozdu in gredo rajši na poligone, ki so namenjeni temu športu. Prav tako prosim, da se v duhu medsebojnega razumevanja uporabljajo vse javne površine, namenjene rekreaciji in sprostitvi občanov. Predvsem velja to za kolesarje in lastnike psov, kjer so večkrat nastajali spori z drugimi uporabniki. Zagotovo lahko z malo potrpežljivosti vsi uživamo na teh območjih.

Vem, da nas v prihodnosti čaka še zelo zahtevno obdobje sobivanja s to novo boleznijo, in iskreno upam, da jo bomo tako v Sloveniji kot po svetu uspešno zatirali. Vseeno pa opozarjam, da se posebno ogrožene skupine občanov držite preventivnih navodil in ukrepov za kontroliran obseg bolezni, kajti videli smo v določenih primerih tako pri nas, še bolj pa drugod po Evropi, kako hitro lahko postane stanje neobvladljivo.

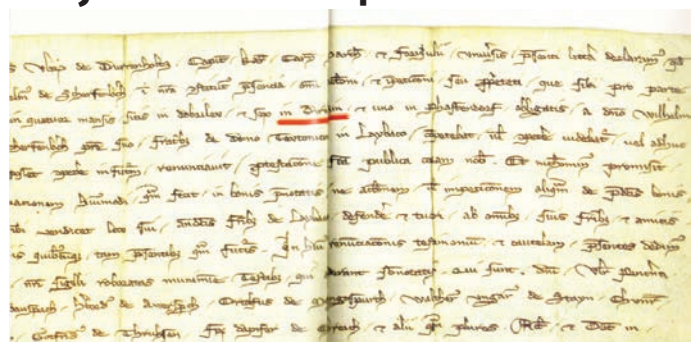
Trzinci smo znani po tem, da smo bili zaradi svoje lege ves čas soočeni z marsikatero preizkušnjo. Vse smo v svoji dolgi zgodovini uspešno premagali in verjamem, da bomo tudi to težko obdobje. Še enkrat vse čestitke ob prazniku in vsem želim lepo in mirno poletje, sproščujoče počitnice ter seveda ostanite zdravi.«

Župan Peter Ložar

Zakaj v občini Trzin praznujemo 15. maj kot občinski praznik?

Trzin se v srednjeveških virih omenja večkrat, in sicer leta 1273 kot Direzin, leta 1301 kot Trezein, 1306 Terzein in 1337 kot Tersein.

Listina, na kateri je Trzin prvič omenjen, je nastala 15. maja 1273 v Ljubljani. Govori o prvih znanih trzinskih hubah kmetijah. Listina potrjuje, da se jim je prvotni lastnik, Viljem Svibenski mlajši, odpovedal v korist nemškega viteškega reda iz Ljubljane. Zgodovinarji menijo, da je bil kraj nekaj desetletij starejši od prve omembe, saj je bil prvi lastnik kmetij Viljemov oče, Viljem starejši. Mogočna rodbina Svibenskih je v Trzinu še vedno obdržala nekaj posesti, poleg njih pa so tu imeli svoje hube tudi grofje Andeški.

Ukrepi v trzinskem Domu počitka

V prejšnjih mesecih so zaradi širjenja koronavirusa korenite spremembe doživeli tudi stanovalci Doma počitka Mengeš, enota Trzin, ki se je po priporočilu pristojnega ministrstva za zunanje obiskovalce zaprl že 6. marca. Po dveh mesecih so obiski znova mogoči. Kot sta povedali direktorica Doma počitka Mengeš, Lidija Krivec Fugger, in Katarina Pezdirc, socialna delavka v trzinski enoti, so se vseskozi dosledno držali vseh priporočil in ukrepov.

»V domu je bilo treba sprejeti številne ukrepe za preprečitev vnosa in širjenja okužbe, nakupiti dodatno zaščitno opremo, usposobiti vse zaposlene za pravilno ukrepanje ob pojavu okužbe, prilagoditi notranje prostore za primer okužbe, pripraviti številne obrazce, protokole in dnevna poročila ... Za stanovalce nismo smeli več pripravljati skupnih dejavnosti, zato je bilo treba najti nove načine, da bi ti kljub vsemu ostali čili in dobro razpoloženi.« To so v domu dosegli z izvajanjem videoklicev, s katerimi so stanovalce povezali z njihovimi najbližjimi, kar je bilo izrazito dobro sprejeto. »Bili smo presenečeni, da se znajo tudi oni tako hitro prilagoditi novi obliki komunikacije, kar je dokaz, da nikdar ni prepozno za usvajanje novih znanj ali veščin,« menita sogovornici.

Kmalu zatem so na pobudo novinarja Gregorja Trebušaka, ki živi v Trzinu, za pozitivno razpoloženje začeli pripravljati koncerte pod balkoni, o katerih smo že poročali v aprilski številki. Ker je bil odziv navdušujoč, so nedolgo zatem gostili tudi Ženski pevski zbor Trzinke, glasbeno šolo Lartko in mlado pevko Tejo Jamnik, ki je svoj pevski nastop ponovila v prvih dneh maja, manjkali pa niso niti domžalski rogisti.

»Zelo smo veseli, da so stanovalci doma prepoznani kot del trzinske skupnosti in sokrajanom ni vseeno, kako se v teh časih počutijo,« sta dodali Katarina in Lidija. »Vseskozi prejemamo klice ali pisma podpore, ves čas sodelujemo z županom in civilno zaščito.« Četudi stanovalci pristnega družabnega stika z zunanjim svetom nekaj časa niso imeli, pa so imeli ves čas na voljo možnosti za pogovor, petje in vadbo, dobivali so zadosti svežega sadja, dobro razpoloženje pa so spodbujala tudi pisma prostovoljcev Inštituta Antona Trstenjaka in voščila, ki so jih poslali iz trzinske izpostave Karitasa.

Seveda vse to delovanje ne more nadomestiti pristnih povezav s svojci, ki so za stanovalce še vedno najpomembnejše. Videoklici so zato pogosto zelo čustveni dogodki. »Ena izmed stanovalk je tako prvič ugledala svojega pravnuka. Tekle so solze in bilo je veliko smeha. Tisti stanovalci, ki so še telesno čili, zelo pogrešajo daljše sprehode po okolici, srečanja z ljudmi na ulicah in kavo v sosednji kavarni. Močno vpliva tudi dejstvo, da je Center aktivnosti zaprt, zato ni običajnega vrveža trzinskih seniorjev po naših hodnikih. Pogrešajo skupinsko telovadbo, nastope društev in pevskih zborov, obiske otrok iz vrtca in šole, odpadle so maša in vse skupine (bralna, molitvena, pevška).« Stanovalce danes drži pokonci upanje, da se bo z vrnitvijo obiskov svojcev v dom vrnilo življenje, kakršnega so bili vajeni.

V sredo, 6. maja, so namreč ukrepe toliko ublažili, da se stanovalci zdaj tudi v živo lahko snidejo s svojci. Ti lahko starejše obiskujejo posa-

mično, obisk pa, če je to mogoče, poteka zunaj na zelenici. Obiskovalci morajo nositi zaščitno masko in ohraniti razdaljo najmanj meter in pol. Telesni stiki (objemanje, rokovanje, dotikanje) so za zdaj še prepovedani. Obiski so tudi časovno omejeni. »Socialna služba je odgovorna za urnik obiskov, da se prepreči zbiranje prevelikega števila obiskovalcev hkrati. V primeru, da obisk poteka v sobi, si mora obiskovalec nadeti popolno zaščitno opremo (kapo, rokavice, plašč, masko in tudi zaščito za čevlje). Pred obiskom se obiskovalec izmeri telesna temperatura, podpisati morajo obrazec, da so zdravi in niso bili v stiku z okuženo osebo. Obiskovalci z razumevanjem sprejemajo prepise, saj se zavedajo, da le tako lahko preprečimo, da bi okužba zašla v naš dom.«

Zahvala zaposlenim, stanovalcem in svojcem

»Veseli smo, da v tem trenutku v domu nimamo nobene okužbe. Vsak dan brez okužbe doživljamo kot majhno zmago. Zahvala gre vsem zaposlenim, ki so se v tem položaju izkazali kot izredna ekipa. Zahvaliti pa se moramo tudi stanovalcem in svojcem, saj so s svojim razumevanjem in upoštevanjem pravil omogočili, da smo se ves ta čas osamitev uspešno bojevali proti virusu. Še naprej se bomo držali vseh navodil, se prilagajali položaju ter ob podpori svojcev in lokalne skupnosti dočakali konec epidemije. Ostanite zdravi.«

Barbara Kopač, foto: Katarina Pezdirc, Saša Nastran

Mali koncerti dobre volje

V Glasbeni šoli Lartko je v času karantene pouk potekal s številnimi pripravami in veliko vloženega truda učiteljev, učencev in njihovih staršev. »Vsi smo se naučili veliko novega in zelo napredovali, kar nam daje še večji zaagon. Glasba je v teh časih pomembna, dviguje nam duha in nas še posebej povezuje,« je povedala Renata Smolnikar, direktorica Lartka.

Zagotovo pa si bodo v Lartku zapomnili izjemen aprilski dogodek, ki je marsikomu izvil solze ganjenosti. Z več trzinskimi učenci Glasbene šole Lartko so pod balkoni trzinskega doma počitka izvedli Mali koncert dobre volje. »Kakšno iskreno navdušenje, veselje in hvaležnost so veli od starostnikov, ki so glasbo spremljali s svojih balkonov! Tako zelo ganljivo je bilo, da tega pri nekaterih niti za sončnimi očali ni bilo mogoče skriti. Učenci Maja, Vita, Matic, Blaž, Jon, Maks, Jaka in Neža in celoten kolektiv Glasbene šole Lartko iz Trzina se iskreno zahvaljujemo gospodu Gregorju Trebušaku za pobudo, gospe Katarini Pezdirc za povabilo in gospe Lidiji Krivec Fuegger za gostoljubje. Glasba je pač vedno prava izbira za povezanost in plemenitenje odnosov, tako doživetje pa nepozabna dota spominov naših odraščajočih glasbenikov,« Renata Smolnikar ni mogla skriti navdušenja. Kdor želi, lahko pobrskva po Facebookovi strani SVET na kanalu A in si ogleda Lartkovo glasbeno darilce pod objavo 18. aprila. (tb)

Utrinki z nastopa učencev Glasbene šole Lartko pod balkoni Doma počitka v Trzinu. (Foto: Arhiv Lartka)

In morda še tole obvestilo za tiste, ki si želijo poprijeti za inštrument. Vpis v Glasbeno šolo Lartko bo mogoč v juniju, točne podatke pa lahko dobite na šolski spletni strani, FB-strani ali na e-naslovu lartko@siol.net. Učenci se lahko vpišejo v programe izobraževanja glasbenih inštrumentov saksofon, klarinet, trobenta, rog, pozavna, tuba, klavir (klasični ali električne klaviature), harmonika (klavirska ali diatonična), kitara, violina, flavta, petje in glasbene urice za najmlajše.

Trzinke pod balkoni: »S srcem pojemo za vas«

Kljub karanteni in prepovedi druženja Trzinkam prav nič ne manjka. »Končale smo fazo privajanja na uporabo orodja za spletne sestanke Zoom, tako da se zna že vsaka pevka samostojno pridružiti spletnemu sestanku, ki jih imamo redno ob sredah ob 17. uri. Kot bi šli na vaje,« pravi Štefka Prelc, organizacijska vodja Ženskega pevskega zbora Trzinke.

Odločile so se, da razmeram prilagodijo tudi svoje načrte, zato so tretjo revijo Trzinka poje odpovedale, upajo pa, da bodo Hribarjev večer v septembru vseeno izpeljale, le da še ne vedo, ali bodo to storile pred Centrom Ivana Hribarja ali pa bo že mogoče dogodek izpeljati v dvorani. Prav tako še vedno ostaja v načrtu obisk Prage, ki ga v prvih dneh oktobra načrtujejo skupaj s 27 slovenskimi društvi, ko naj bi okoli 700 udeležencev predstavljalo slovensko kulturo v glavnem mestu Češke. Že zdaj se Trzinke ozirajo tudi proti decembru in tradicionalnemu novoletnemu koncertu.

Prav posebni pa so bili koncerti, ki so jih priredile pred tremi domovi starejših. Samo Trzinke zmorejo pripraviti kar dva koncerta istočasno! Kako? Na stopnišču pred Domom Sv. Katarine v Mengšu je pač prava lokacija, da so izmenično lahko pele tako varovancem slednjega kot tudi starostnikom v sosednjem Domu počitka Mengeš. Navdušenje na balkonih obeh je bilo seveda veliko.

»S srcem pojemo za vas« so Trzinke naslovile svoje nastope pred domovi starejših, sestavile so jih samo iz pesmi, ki jih varovanci dobro poznajo. Posebno ganljivo je bilo prepevanje na zelenici trzinskega doma, saj so bili na balkonih tudi pevci domskega zborčka, ki ga že dve leti vodi Dragica Kutoša, ena izmed pevk Ženskega pevskega zbora Trzinke. »Takoj ob prihodu smo se poklicali po imenih. Komaj čakam, da se vrnem mednje,« je povedala Dragica in dodala, da sta ji veliko pomenila veselje

na obrazih varovancev in navdušenje, da so se spomnili nanje. Domski pevci, s katerimi je Kutoša ob pomoči Trzink decembra lani pripravila celo samostojen novoletni koncert, so se potrudili in s Trzinkami tudi zapeli. »V zborčku prepevamo ljudske pesmi in kakšno ponarodelo, vsi pevci pa so stari krepko čez osemdeset let,« še dodaja Dragica Kutoša, ki pravi, da nekateri varovanci doma na ure petja prihajajo le poslušat, vedno pa srečanja končajo s klepetom in sladkim prigrizkom.

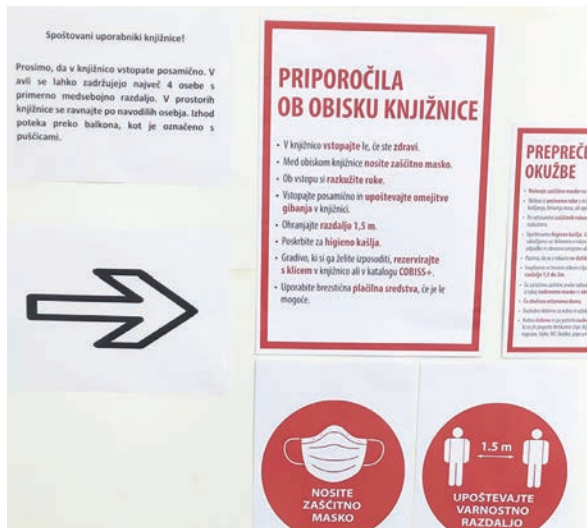
»Petje varovancem pomeni sprostitvev in spremembo v dnevni rutini, kolegice iz Ženskega pevskega zbora Trzinke pa tudi z veseljem zapojejo tako hvaležnemu občinstvu. Ni večjega veselja, kot če te je nekdo vesel, ko te vidi po dolgem času,« za konec pristavi Dragica. (tb)

Foto: Arhiv ŽPZ Trzinke

Vonj knjige je kljub vsemu nezamenljiv

Koronavirus je zakrivil številne spremembe, med drugim je spremenjeno delo v Knjižnici Domžale in vseh njenih enotah. Krajevna knjižnica Tineta Orla Trzin je od 4. maja znova odprta po že uveljavljenem urniku, pri obisku pa veljajo posebni ukrepi.

Tako si je mogoče izposoditi le vnaprej rezervirano gradivo, ki ga bralci lahko naročite po elektronski pošti, s sistemom Cobiss ali po telefonu. V trzinski knjižnici lahko gradivo naročite na naslovu trzin@dom.sik.si. Telefonska številka (01/564 42 90) in delovanje sistema Cobiss ostajajo nespremenjeni, prav tako vračilo izposojenega gradiva. Bo pa gradivo po vrnitvi sedem dni v osamitvi, preden bo vrnjeno na knjižne police oziroma bo spet na voljo za rezervacijo.

Zaradi varnosti zaposlenih in obiskovalcev je trzinska civilna zaščita poskrbela za ustrezne usmeritve pri vstopanju v Center Ivana Hribarja in izstopanju iz njega. Tako je vstop v center in s tem v knjižnico omogočen skozi glavni vhod, medtem ko je izhod speljan po zgornjem podestu skozi vrata, ki vodijo v prostore sosednje poslovne stavbe, nato pa se obiskovalci po stopnicah spustijo do pritličja in izstopijo skozi glavna vrata. Koridor je ustvarjen predvsem z namenom preprečevanja stikov med ljudmi, ki vstopajo, in posamezniki, ki center Ivana Hribarja zapuščajo.

Obiskovalcem je v avli Centra in knjižnici na voljo razkužilo, poleg tega je za vstop v prostore knjižnice potrebna zaščitna maska. Da bi ohranili potrebno razdaljo med posamezniki, so v centru hkrati lahko le štirje ljudje, ki na vrsto počakajo na jasno označenih mestih. V knjižnico bralci

vstopajo posamično, tam pa lahko vračajo že izposojeno gradivo ali prevzamejo vnaprej naročeno gradivo. Gibanje po policah za zdaj nista dovoljena. Medtem so bralcem še vedno na voljo že poznane rezervacije, pri čemer lahko na eno izkaznico naročijo pet enot gradiva in jih prevzamejo po prejemu obvestila. Manj večji uporabe sistema Cobiss za napotek, kaj brati, lahko povprašajo z elektronskim sporočilom ali po telefonu.

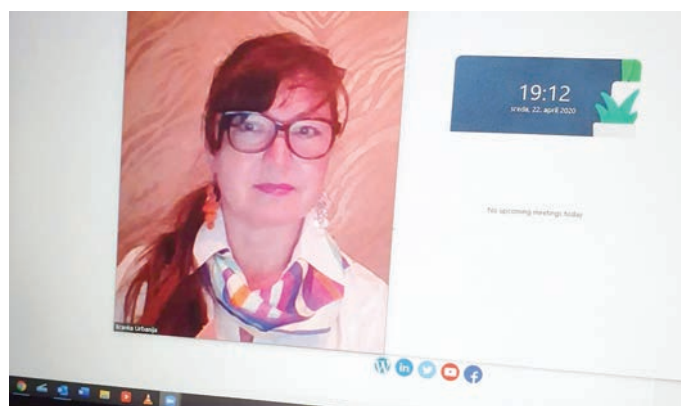
Povpraševanje po knjigah v zadnjem času ne upada. Tudi v nepredvidljivih razmerah se najdejo poti do najboljših kriminalnih romanov, za vnovično potapljanje v zgodovinski svet viteških romanc, kako z otroki obiskati svet Rdeče kapice ali s Harryjem Potterjem prestopiti prag Bradavičarke. Za obisk knjižnice torej ne potrebujete drugega kakor člansko izkaznico ter nekaj malega poguma za pritisk na gumb rezerviraj za potrditev elektronskega sporočila ali pa telefonski klic v Krajevno knjižnico Tineta Orla, s katerim si priskrbite novo knjižnično gradivo. In pa seveda zaščitno masko, ki jo uporabite ob prevzemu gradiva. Te pa nikar ne pozabite doma.

Besedilo in foto: Barbara Kopač

Študijski krožki po novem na spletu

Študijski krožki, ki od leta 2017 potekajo v Trzinu na Jefačnikovi domačiji in jih vodi kulturna antropologinja in domačinka Branka Urbanija, po novem potekajo s pomočjo spleta.

V krožku Etno-fletno po slikanici za otroke Ajdovski kevdar udeleženci zdaj pripravljajo dokumentarni film o Pšati, ki bo predstavljen že to jesen. Zdaj pa njihova srečanja potekaj prek spleta, kjer pripravljajo potopisna predavanja; Jožica Rihter nas je vodila po Izraelu, potovanje po Izraelu je nadaljeval Miro Štebe in nas naprej popeljal po Jordaniji, Daria Borovski nas je vodila po Sibiriji, Simon Prosen, raziskovalec izvorne zgodovine Slovencev, je predaval o deželi Karnioli ali Krajski po domače. Hkrati potekajo tudi krožki za osebno rast in v času pandemije se je pojavila potreba po druženju,

sodelovanju in strokovni podpori na poti reševanja stisk, ki so se porajale kot posledica izolacije in drugih izrednih razmer. Mentorica je že konec marca razpisala krožek Samopomoč za polnoMOČ, kjer se udeleženci seznanjajo z novimi znanji ter veščinami s področja osebnostne rasti, psihologije, nevrolingvističnega programiranja ter drugega. Srečanja potekajo izključno na spletu, popestrijo jih gostujoči predavatelji. Tako sta delavnici že izvedla mag. Martin Lisec (O čaru ranljivosti) in Anamarija Nuša Mulej (O vrednotah, viziji in poslanstvu). Druga srečanja vodi Branka Urbanija po vnaprej načrtanem programu.

Besedilo in foto: Branka Urbanija

V okviru študijskega krožka Etno-fletno so tik prek pandemije izvedli kulturni delavnici priprave kobariških štrukljev, ki jo je vodila Debora von Kastelmur.

Mesečne novice PGD Trzin

V aprilu gasilci nismo imeli dogodkov, le 29. aprila ob 12.42 smo prejeli poziv za pomoč pri gašenju požara stanovanjske hiše na Trzinski cesti v Loki pri Mengšu. Pomagali smo pri gašenju ostrejša goreče hiše in zagotavljanju požarne vode.

(Vir: Facebook PGD Trzin)

Letos mineva 30 let od obuditve Florjanove nedelje, na katero povabimo gasilce iz sosednjih društev, narodne noše in mengeško godbo, vendar nas je epidemija prikrajšala za to slovesnost in gasilsko veselico, ki je bila načrtovana za ta dan – obojega ni bilo mogoče izvesti za-

(Vir: domžalec.si, 2017)

radi prepovedi druženja. Srčno upamo, da bomo prihodnje leto lahko izvedli gasilski ešalon z vsemi povabljenimi gosti, slovesno Florjanovo mašo in se skupaj poveselili kot prejšnja leta.

Sveti Florjan ali Florijan je zavetnik gasilcev in farni zavetnik župnijske cerkve v Trzinu. Goduje 4. maja. Najprej je veljal za priprošnjika za srečno smrt in varuha proti večnemu ognju oziroma pogubljenju. Od 15. stoletja dalje velja za varuha pred ognjem in poplavami. Danes je predvsem zavetnik gasilcev in vseh poklicev, ki so kakor koli povezani z ognjem ali vodo (povzeto po: B. Dolenc, 100 let PGD Trzin, 2006).

(Vir: domžalec.si, 2017)

Začetki praznovanja godu svetega Florjana v trzinski cerkvi, značilnega za naš kraj, segajo že v leto 1908. Takrat sta prvo nedeljo v maju skupaj praznovala trzinsko in mengeško gasilsko prostovoljno gasilsko društvo, da pa bi bilo praznovanje še bolj slovesno, so povabili še godbo iz Mengša. Ta običaj se je ohranil vse do leta 1948, ko ga je tedanja oblast prepovedala. Znova so se naši člani opogumili in se udeležili slovesne maše za žive in pokojne gasilce leta 1989. Naslednje leto, leta 1990, pa je bila izvedena čisto prava Florjanova nedelja, ki se jo je udeležilo več kot 200 uniformiranih gasilcev (povzeto po knjigi 100 let PGD Trzin, 2006).

**Z gasilskim pozdravom Na pomoč
Dušan Kosirnik**

Vztrajnost se izplača

O japonskem dresniku, ki se uvršča med sto najbolj invazivnih rastlinskih vrst, smo v Odsevu že precej pisali. Bolj obširno pred tremi leti in v okviru akcij odstranjevanja invazivnih rastlin, ki jih občina Trzin na nekaterih lokacijah izvaja od leta 2011. Japonski dresnik ima negativne učinke v naravi, ker izpodriva naše domače rastlinske vrste in siromaši biotsko pestrost. Prav tako povzroča škodo na objektih, cestah, v našem bivalnem okolju, saj lahko prodre skozi nekaj cm debelo plast betona ali asfalta. Zaradi trdoživosti in hitre rasti se nam zdi njegovo odstranjevanje dolgotrajno, neobvladljivo in neuspešno. Vendar se vztrajnost izplača.

Pri večjih rastiščih se obnese skupnostni pristop. (Foto: Tanja Jankovič)

Seznamimo se z ukrepi, ki so se izkazali za uspešne. Najpomembnejše je, da začnemo odstranjevati mlade rastline z ročnim puljenjem in ko je teh še malo. Dresnik se razmnožuje vegetativno, torej požene iz vseh rastlinskih delov, zato je zelo pomembno, da smo temeljiti in da odstranimo z rastišča vse dele rastline. Ne odlagamo jih med organske odpadke, ker ga na tak način razširjamo. Tako pride na deponijo komunalnih odpadkov, če pa organske odpadke predelajo v kompost, se lahko dresnik nenadoma znajde tudi na naših vrtovih, okrasnih zelenicah in v parkih. Odstranjenih rastlin ne odlagamo na domači kompost, na rob zemljišča, nikakor pa ne na gozdni rob, obrežja ali v struge potokov, ker ga tako razširjamo.

Pozor: Dovolj je že en sam centimeter odvržene odstranjene rastline, da v stiku z zemljo odžene v novo rastlino japonskega dresnika. Tudi zato je odstranjevanje in omejevanje te invazivke tako zahtevno! Treba je vztrajati in ga odstranjevati vsaj na štirinajst dni in kar nekaj let.

V zakup moramo sprejeti, da bo odstranjevanje dolgotrajno, posebno še, če rastline nismo odstranili v celoti, če so se nam npr. korenike zatrgale. Tako kot plevel na vrtu je japonski dresnik absolutni zmagovalček, in če ga ne odstranimo, izpodrine avtohtone rastlinske vrste v okolici. Njegova rast je izjemno hitra, lahko požene do 15 cm na dan in zato hitro širi svoje rastišče.

Mlade rastline na obrežju Pšate po košnji (Foto: Maja Brozovič)

Pri starejših rastlinah grmovne rasti je odstranjevanje treba izvajati še bolj temeljito, s puljenjem in prekopavanjem korenin kar z vrtnim orodjem. Odstranjene zemlje ne prenašamo z rastišča, ker tako razširjamo invazivko. Pri večjih rastlinah se moramo zavedati, da so naša prizadevanja še dolgotrajnejša, ker korenike lahko segajo od pet do sedem metrov v globino, kar je nemogoče prekopati v celoti. Če odstranjevanje ponavljamo dovolj dolgo in pogajke redno (tedensko!) odstranjujemo, bomo sčasoma oslabili rastline, ker se bodo zaloge rezervnih snovi v podzemnih delih izčrpale, vendar pa to pomeni večletno redno ukvarjanje s sestojem, preden lahko pričakujemo rezultat. Uspeh je torej odvisen od naše vztrajnosti in pogostosti akcij.

Izpodrine gozdno vegetacijo (Foto: Andreja Slameršek)

Odstranjene rastline odpeljemo na deponijo komunalnih odpadkov Ljubljansko barje, kjer jih brezplačno zbirajo v posebne zabojnike. Iz tako sortiranih in predelanih rastlin izdelujejo papir, kar so opravili v projektu APPLAUSE v Mestni občini Ljubljana (<https://www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/applause/>).

Zastiranje s črno gradbeno folijo, ki mora biti večja od sestoj dresnika in vsaj za en meter presegrati robove sestoj, je smiselno le, če predhodno odstranimo vse nadzemne pogajke ter čim več podzemnih, nato pa mesto prekrijemo, da novi nadzemni pogajki ne ozelehenijo. Nove pogajke moramo sprati odstranjevati, vendar je v tem primeru pogostost odstranjevanja lahko manjša. Kot uspešna metoda se je izkazala tudi paša koz in ovc na mladih rastlinah, vendar pod zemljo ostanejo korenike, ki jih je treba mehansko prekopati.

Če dresnik pokosimo, ga (predvsem s kosilnico na nitko) nehote razmečemo naokoli in znova požene iz pokošenih delov rastlin, zato košnja ne velja za najboljšo metodo. V primeru vzdrževanja obcestnega pasu žal ne gre drugače, ker so tam rastline že tako na široko in linijsko razraščene, da jih ni mogoče obvladati drugače. Vendar način ne prispeva k trajnemu odstranjevanju, prav nasprotno. Takoj po košnji bi morali pokošene površine mehansko ali strojno prekopati, da bi odstranili korenike, in ta ukrep ponavljati vsaj od tri- do štirikrat letno ter nekaj desetletij, da bi rastline popolnoma oslabele. V primeru strojnega odstranjevanja je treba orodje, naprave ter stroje, npr. kolesa in gosenice, dobro očistiti, izprati z vodo, sicer odstranjene dele rastline prepeljemo drugam. To je najbolj pogosti način razširjanja. Na kolesih in gosenicah strojev ga nehote raznesejo npr. iz »okuženih« peskokopov ali kamnolomov na območja gradbenih posegov.

Pri odstranjevanju japonskega dresnika sta ključnega pomena redno večletno vztrajno odstranjevanje nadzemnih in podzemnih delov ter ustrezno ravnanje z odstranjenimi deli rastlin in zemljino. Na manjših rastiščih sta ključ za uspešnost zgodnje prepoznavanje rastlin in hitro ukrepanje. Na večjih rastiščih pa je rešitev v sodelovanju na vseh ravneh in skupinskem pristopu, kar nam gre v Trzinu dobro od rok.

Maja Brozovič, lokalna naravovarstvenica

Evroazijski zlati šakal tudi v naši bližini

Morda smo še pred desetletjem zgolj omenjali majhne možnosti, da se na naša polja in v gozdove naseli nov prišlek v podobi zveri, toda to je v tem trenutku že dejstvo, saj ga lahko tudi v naših gozdovih vidimo in predvsem slišimo. Lovci Lovske družine Mengeš zlatega šakala v svojem lovišču prepoznavamo približno dve leti. Ker bodo srečanja v prihodnje neizbežna tudi z vsemi, ki zahajamo v gozd in naravo, je prav, da ga znamo prepoznati in se seznaniti z njegovim navadami.

VOLK

Od kod je pravzaprav prišel in zakaj ga varuje direktiva, da je avtohtona divjad (za divjad je bil zlati šakal razglašen v Sloveniji lani)? Zlati šakal se po mnenju naravovarstvenikov opredeljuje kot domorodna vrsta, ker se je sam naselil na ta območja in ni bil umetno naseljen kot na primer nutrija ali rakunski pes. V Sloveniji prevladujeta dve vrsti, in sicer zlati šakal, ki izhaja iz Male Azije, in balkansko-dalmatinski šakal. Prvih naj bi v Sloveniji živelo od 250 do 350, drugih pa okoli 150 primerkov. Vrsti se predvsem v primorski regiji že medsebojno parita.

drugih pa okoli 150 primerkov. Vrsti se predvsem v primorski regiji že medsebojno parita.

Kakšen je zlati šakal?

ŠAKAL

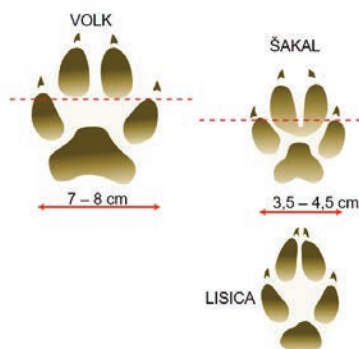
Šakal je srednje velik predstavnik iz družine psov. Na hitro lahko rečemo, da je med volkom in lisico po velikosti, prav tako po teži, ki je med 10 in 15 kg. Predvsem ga na hitro ločimo po krajšem repu (22–26 cm), ki obsega približno tretjino trupa. Visok je od 45 do 50 cm in dolg od 80 do 90 cm. Barva dlake je lahko različna glede na območja, od koder izhaja, v glavnem pa prevladuje rjavo-zlatorumena barva dlake, ki jo žival dvakrat na leto menja. Samec in samica živita monogamno in imata od šest

do deset mladičev. Parita se od sredine januarja do začetka marca. Takrat ga bomo v nočnem času najpogosteje slišali. Samica skoti po približno 63 dneh. Kot je znano, se pari tudi z domačim psom.

Šakal je po prehrani generalist. To pomeni, da se zelo dobro prilagaja prehrani, ki jo najde v naravi. Uživa lahko sadje, glodavce, ptiče, mrhovino, klavniške odpadke, tudi parkljarje (mladiče srnjadi, jelenjadi, divjih prašičev) in domače živali. Njegovo zadrževanje v krajih, kjer je veliko divjih odlagališč, je znano že iz Srbije in Hrvaške. Hrvaški in srbski strokovnjaki so na pravočasno ukrepanje že opozarjali. Izkušnje pri njih so namreč drastične, saj je bila prirast v 20 letih od prvega pojavljanja tudi do tisočodstotna. Slovenska in evropska stroka pa

delata po svoji inerciji in ne verjameta drugim, čeprav strokovnjakom.

Šakal se je in se še pojavlja v mitologiji številnih civilizacij od Afrike, Evrope do Indije. Večini je poznan Anubis, egipčanski bog s šakaljo glavo in telesom človeka, ki je ponazarjal balzamiranje in pogrebe. Znano je, da se šakali pojavljajo kot »čistilci« povsod tam, kjer so bile in so še vojne. Lovci smo za-

LISICA

skrbljeni predvsem nad tem, da naše predloge stroka, ki je predvsem iz vrst gozdarstva (Zavod za gozdove RS) in je naklonjena vnosu čim več zveri v naše okolje (medved, volk, ris, šakal, lisica, kuna), ne upošteva, drastično se znižuje stalež srnjadi in jelenjadi, saj se strokovnjaki naslanjajo na izsledke objedenosti gozda iz leta 2017. Ko bo šakal zagospodaril tudi v našem lovišču, bomo zaman iskali srne z mladičem, kajti znano je, da v času poleganja srnjadi polega tudi šakal, ki potrebuje veliko preživetvene hrane za svoje mladiče. Ko pa bo to divjad zredčil, bodo na vrsti domače živali.

Jože Vahtar, starešina Lovske družine Mengeš
Vir fotografij: <http://sakal.gozdis.si/sakal/kako-prepoznamo-sakala>

Narava se na novo rodi

Letošnje leto 2020 je posebno leto, saj nam je narava postavila oviro v obliki novega koronavirusa. Človek si nabira svojo odpornost z dejavnostmi v naravi, kar je prav. Poslanstvo članov lovskih družin pa je tudi, da opozarjamo na zavedanje, da se tako na polju kot v gozdu sprehajamo po domovanju divjih živali. V tujem domu pa se spodobijo, da se obnašamo spoštljivo, kot gostje, ki pridemo na obisk, in ne z občutkom, da je vse »naše«! V maju se kotijo mladiči srnjadi in drugih sesalcev, gnezdiijo ptice, rojeva se novo življenje. Da bi ostali obzirni do miru, ki ga v tem času potrebujejo živali, vam v nadaljevanju predstavljamo nekaj zakonitosti obnašanja. Zavedajmo se, da nam narava lahko veliko da, če smo do nje spoštljivi in se obzirno obnašamo!

Jože Vahtar, starešina Lovske družine Mengeš

Zakonitosti obnašanja v naravi

- Psi naj bodo obvezno na povodcu in nikoli spuščeni!
- Ne hodimo po neoznačenih stezah po gozdu, travnikih in poljih.
- V gozdu ne kričimo, lahko se le normalno glasno pogovarjamo.
- Če naletimo na mladiče divjadi, se jih ne dotikamo, ampak se tiho čim prej umaknemo!
- Vse smeti, ki jih prinesemo na pohod po naravi, odnesimo tudi s seboj domov.
- Kakšno smet lahko tudi pobere, kršitelje opomnimo, najdobi »črnega odlagališča« pa prijavimo na občino ali lovskemu čuvajem.
- Spoštujemo delo kmetov in ne hodimo po njivah, po mladem rastlinju ali nepokošenih travnikih.

Kako se je rahljanje koronaomejitev odrazilo pri nas

Po uvedbi številnih ukrepov smo tudi v naši občini nestrpno pričakovali izboljšanje stanja, predvsem pa postopno odpravljanje omejitev. V nadaljevanju povzemamo sprostitev, ki so vplivale tudi na življenje občanov Trzina in v naši občini delujočih podjetnikov.

Gostinci so skrbno upoštevali vsa priporočila NIJZ-ja, natakarji nosijo maske, enako gostje ob uporabi sanitarij.

Med prvimi, ki so lahko začeli poslovati že 3. aprila, so bile vrtnarije in cvetličarne. Dvanajst dni pozneje se je odprl Center za ravnanje z odpadki Dob, ki deluje po rednem urniku. Športni navdušenci so se 18. aprila razveselili novice, da so z izjemo uporabe otroških igral znova odprti trzinska športna parka in fitness na prostem pri knjižnici. Istočasno so se začela polniti teniška igrišča na prostem. Dva dni pozneje se je odprl še pasji park pri osnovni šoli, v coni pa so se začele viti vrste vozil pred izvajalci tehničnih pregledov. Odprle so se tudi trgovine z gradbenim materialom, prodajalne avtomobilov in koles, mehanične, vulkanizerske, avtoličarske in avtokleparske delavnice ter delavnice za popravilo koles. Prav tako so se lahko opravljale storitve na prostem (vrtnarske storitve ter krovski in fasaderska dela), omogočen je bil tudi osebni prevzem blaga ali hrane na prevzemnih mestih, kjer je bil zagotovljen kar najmanjši stik s potrošniki. 28. aprila so začele delovati še zavarovalnice, odprle pa so se tudi nekatere bančne poslovalnice. Četrtega maja je na veselje bralcev odprla vrata Krajevna knjižnica Tineta Orla, svoje delo pa so lahko začeli opravljati tudi dimnikarji (imamo ga tudi v našem kraju).

Z olajšanjem smo sprejeli odpravo omejitve gibanja med občinami, kar se je takoj odrazilo v povečanju cestnega prometa skozi naš kraj. S prvim ponedeljkom v maju so se odprli vrtovi gostinskih lokalov, obratovati pa so začeli tudi frizerski, kozmetični in masažni saloni ter trgovine z velikostjo do 400 kvadratnih metrov. Istega dne je odprla vrata trzinska cerkev, kjer pa maše potekajo samo med tednom, saj zaradi majhnosti cerkve ob nedeljah ne morejo zagotoviti ustrezne razdalje. Poleg tega so od 6. maja pod posebnimi pogoji dovoljeni obiski v Domu počitka Mengeš in enoti Trzin. 11. maja je znova stekel

Športni navdušenci so kmalu zasedli teniška igrišča in oba športna parka. Pri tem smo opazili, da družine z malčki niso upoštevale prepovedi uporabe igral. V noči na prvi maj so v športnem parku Mlake neznanci za seboj pustili polno razmetanih in razbitih steklenic.

javni potniški promet. Učenci prve triade in devetošolci se vračajo v šolo ravno v teh dneh, znova so začele delovati javne in zasebne glasbene šole, prav tako naj bi spet začeli z delom zobozdravniki.

Še vedno za vse ponudnike in uporabnike storitev v času epidemije skladno s pravili pristojnih institucij veljajo zaščitni ukrepi. Otroški parki pri osnovni šoli, v Reboljevi ulici in obrtno-industrijski coni so do preklica zaprti; v obeh športnih parkih je do preklica še vedno PREPOVEDANA UPORABA IGRAL, prav tako niso dovoljeni zborovanja in množične prireditve.

Marsikatere vladne sprostitev smo se razveselili, še posebno vznemirljivo pa je bilo pričakanje odprtja gostinskih lokalov. Sredi prvega tedna v maju smo zato obiskali nekaj trzinskih gostincev, ki so bili veseli, da bodo strankam spet lahko ponujali različne dobrote. Obdobje zaprtja so številni izkoristili za prenovo lokalov ali ustvarjanje novih jedi in po nekajtedenskem prisilnem »počitku« so polni pričakanj znova odprli vrata svojih lokalov, a sprva nekoliko bolj previdno. Večina je namreč začela obratovati po skrajšanem delovnem času, ki ga bodo glede na potrebe sproti prilagajali. Ob tem so nam zaupali, da je bil odziv prvih nekaj dni zelo slab, čeprav so v svojo ponudbo vključili nekaj novosti in dodatnih ugodnosti – mamljivo ponudbo nekaterih lahko spremljate na njihovih spletnih straneh. Šele četrty dan se je obisk nekoliko povečal. Gostje so se počasi začeli vračati predvsem v času kosil med 12. in 15. uro, v prvih dneh pa so bili očitno še zadržani in previdni. Kljub temu nekateri gostinci že premišljujejo, kako naprej, saj menijo, da prava kriza šele prihaja.

Besedilo in foto: Tanja Jankovič

Frizerka nam je zaupala, da imajo v naslednjih treh tednih zapolnjene vse proste termine.

Pedikerka Polona je pri svojem delu že prej uporabljala rokavice in masko, dodala je le vizir, ki je pri delu ne moti. Do junija ima zapolnjene termine za pedikuro, z negami obraza pa bo še nekoliko počakala.

Svetujete temeljito in pogosto umivanje rok z milom

V podjetju KIMI iz Obrtno-industrijske cone Trzin, kjer proizvajajo sredstva za vzdrževanje higiene, so v zadnjih letih razvili lastno linijo razkuževalnih sredstev, s katerimi oskrbujejo predvsem zdravstvene ustanove in domove za ostarele. Zaradi izbruha epidemije koronavirusa so njihovo proizvodnjo močno povečali. Več o trenutnem stanju in razkužilih z direktorico največjega proizvajalca razkužil v Sloveniji, Matejo Imperl.

Prodajalno KIMI so znova odprli 22. aprila. (Foto: Tanja Jankovič)

Večina podjetij se je z izbruhom koronavirusne epidemije znašla v velikih težavah. Kako je epidemija vplivala na vaše poslovanje?

Kimi je prepoznaven ponudnik izdelkov za profesionalno higieno. Sisteme higiene vzpostavljamo na različnih področjih, naši naročniki pa so tako v javnem sektorju (bolnišnice, domovi starejših, zdravstveni domovi, šole, vrtci) kot v hotelirstvu, gostinstvu, trgovskih verigah – povsod, kjer je koncentracija ljudi velika in je čistoča pomembna. Del naše ponudbe so tudi razkuževalna sredstva za roke in površine, ki jih v času pandemije seveda proizvajamo več kot običajno. Še pred ukrepi, ki jih je sprejela vlada, smo uvedli stroge interne ukrepe z namenom, da zaposlene in proizvodnjo zaščitimo pred morebitnim vnosom okužbe. Naša proizvodnja ima v tem času izreden pomen, saj z razkuževalnimi sredstvi oskrbujemo najbolj izpostavljene ustanove: bolnišnice, domove za starejše, policijo, civilno zaščito, vojsko, trgovce, ki skrbijo za nemoteno oskrbo prebivalstva.

Del zaposlenih dela od doma, večina pa mora biti zaradi vrste dela prisotna v proizvodnji, kontroli, skladišču, logistiki, prodajni podpori. Ves kolektiv se zaveda, da opravlja posebno poslanstvo, saj je Kimi edini proizvajalec medicinskih razkuževalnih sredstev v Sloveniji, ki dokazano uničujejo širok spekter mikroorganizmov in se jih lahko uporablja v najbolj izpostavljenih ustanovah.

Pred zaprtjem maloprodajne trgovine se je pred njenimi vrati vila dolga vrsta. Na nakup so kupci čakali tudi uro in več. Kaj so kupovali?

Da, imamo veliko zvestih kupcev, ki redno zahajajo v našo prodajalno Kimi, saj imamo poleg vrhunske ponudbe tudi najboljše svetovanje s področja higiene. Usposobljeno prodajno osebje se posveti vsakemu posebej in to kupci prepoznajo kot našo veliko prednost. Zagotovo pa nas je v tem času obiskalo veliko novih kupcev, ki so nas spoznali po razkuževalnih sredstvih. Povpraševanja je bilo izjemno veliko, okrepili smo ekipo sodelavcev v prodajalni, ki so poskušali čim bolj kakovostno postreči vsakemu kupcu, je pa to bil za nas velik izziv. Prodajalno smo zaradi zaščite zaposlenih in potencialnega vnosa okužb v proizvodnjo zaprli še pred ukrepi vlade, saj smo se pravočasno zavedali stanja.

Na spletu je mogoče zaslediti kar nekaj ponudnikov vseh vrst razkužil. Kaj svetujete kupcem, na kaj naj bodo pozorni pri nakupu učinkovitega razkuževalnega sredstva?

Uporabnik mora biti pozoren na navedbe na etiketi. Navedeno mora biti, katere mikroorganizme sredstvo uničuje. Naši izdelki iz linije dezinfekcija za roke Dezikim Derm učinkujejo na izjemno širok spekter mikroorganizmov. Njihova učinkovitost je dokazana s testi v akreditiranih domačih in tujih laboratorijih, razkužila so dermatološko testirana in izpolnjujejo visoke zahteve v zdravstvu. Dezinfekcijsko sredstvo, ki se pojavi na trgu, pa mora registrirati Urad za kemikalije Ministrstva za zdravje kot biocid.

Sicer pa je prav, da se ljudje zavedajo, da za zaščito pred virusom zadošča temeljito in pogosto umivanje rok z milom. Razkuževanje je nujno, kadar umivanje ni mogoče, in seveda v ustanovah, ki so v teh razmerah najbolj izpostavljene: v bolnišnicah, zdravstvenih domovih, domovih starejših ... Skratka, držite se napotkov Nacionalnega inštituta za javno zdravje in ostanite zdravi.

Informacije o razkužilih sredstvih Dezikim Derm dobite na telefonski številki: 01 5300 550.

Kakšno razkužilo je primerno za razkuževanje rok? (NIJZ)
Etanola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 odstotkov. Tako razkužilo je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje in razkuževanje površin niso namenjena čiščenju in razkuževanju kože.

Tanja Jankovič

2. aprila sta podjetje obiskala predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek in ob tem njegovim predstavnikom izrazila hvaležnost za prizadevnost pri oskrbi ključnih ustanov. Foto: UPRS

Intervju z direktorjem Biobanke, dr. Markom Strbadom

Zdravljenje z matičnimi celicami – medicina prihodnosti?

V zadnjem desetletju postaja čedalje pomembnejša učinkovita uporaba matičnih celic in njihovih pripravkov za namene zdravljenja. Trzinsko podjetje Biobanka je prvo slovensko podjetje s področja biobančništva in prva zasebna družinska banka za hranjenje tkiva popkovnice in popkovnične krvi, ki temelji izključno na slovenskem znanju in tehnologiji.

»Vzorke pred hrambo preverimo, določimo število matičnih celic in njihovo živost,« pojasnjuje mikrobiolog Marko Strbad. (Foto: arhiv podjetja)

Biobanka skupaj s sestrskim podjetjem Educell, partnerjem v projektu Fight Against Corona, ki deluje kot celična tovarna, zaposluje osem doktorjev in magistrov znanosti s področja biotehnologije, genetike, biologije, šest diplomantov biotehnoloških, mikrobioloških in bioloških znanosti ter laboratorijske biomedicine in administrativno podporo. V Biobanki so trdno prepričani, da bo medicina prihodnosti zasnovana na regenerativni medicini in zdravljenju z matičnimi celicami. Podjetje, ki v trzinski obrtno-industrijski coni deluje že od jeseni leta 2009, je predstavil direktor podjetja, mikrobiolog dr. Marko Strbad.

Kako je nastalo podjetje Biobanka?

Motiv za ustanovitev Biobanke je bil hiter razvoj in napredek na področju celičnih terapij in zdravljenja številnih, tudi težkih bolezni z uporabo matičnih celic. Sprva smo bili usmerjeni v obveščanje bodočih staršev o možnostih shranjevanja matičnih celic ali darovanja v javno dobro. Svojo storitev je Biohramba, kot smo se imenovali ob ustanovitvi leta 2008, na začetku ponujala preko Zavoda RS za transfuzijsko medicino. Zaradi hitrega napredka pri shranjevanju popkovnične krvi v Sloveniji in odločitve javnih institucij smo ob prehodu iz leta 2009 v leto 2010 zgradili lastne visokotehnološke laboratorije, vzpostavili ustrezno infrastrukturo in februarja 2010 pod imenom Biobanka krenili na neodvisno pot.

Zakaj je priporočljivo shranjevanje matičnih celic?

V zadnjih desetih letih se je uspeh zdravljenja z vnosom matičnih celic močno povečal. Raziskovalci in zdravniki posvečajo temu področju veliko pozornost in pričakujejo, da se bodo številne bolezni kmalu zdravile le še z matičnimi celicami (seveda ob ustrezni zdravstveni os-

krbi). Po zadnjih ocenah bo že vsaka tretja oseba v starosti za ozdravitev ali pa izboljšanje kakovosti življenja potrebovala shranjene lastne matične celice.

Kaj so matične celice?

Človeško telo je sestavljeno iz številnih celic, ki skrbijo za njegovo delovanje. Nekatere opravljajo točno določeno nalogo, druge pa so bolj prilagodljive in imajo sposobnost razvoja. To so matične celice. V naših telesih so prisotne vse življenje, omogočajo pa nam, da se naša tkiva in organi obnavljajo kljub številnim poškodbam in okvaram. Nadomeščajo tudi tiste celice, ki so bile med procesom staranja uničene, in s tem skrbijo za nemoteno delovanje naših organov. **Matične celice so pravzaprav edinstvene, saj vse življenje vodijo naravno zdravljenje in celjenje našega telesa.** Ker se njihovo število s starostjo zmanjšuje, nam lahko biobančništvo s shranjevanjem lastnih celic omogoča morebitno zdravljenje.

Shraniti je mogoče matične celice iz različnih delov telesa (zobna pulpa, maščoba, kostni mozeg), vendar je neboleč in dokaj preprost le odvzem popkovnične krvi in/ali popkovine ob porodu. V tkivu popkovnice in popkovnični krvi najdemo več vrst matičnih celic, ki so vse močne, vitalne in imajo veliko sposobnost samoobnavljanja. Spremenijo se lahko v katero koli celico katerega koli tkiva. Shranitev matičnih celic iz popkovnične krvi in popkovnice je verjetno ena boljših oblik 'zdravstvenega zavarovanja' za zdravje vašega otroka in družine v prihodnosti, so prepričani strokovnjaki ameriškega Worcester Polytechnical Instituta. Z leti se kakovost matičnih celic v telesu zmanjšuje, zato je pomembno, da jih shranimo, ko smo mlajši in bolj zdravi.

Delo v laboratoriju poteka po ustaljenih postopkih kot do zdaj, saj je podvrženo strogim farmacevtskim standardom. Zaradi epidemije covid-19 so prilagodili predvsem administrativno delo, ki ga opravljajo od doma. (Foto: arhiv podjetja)

Kdo lahko shrani matične celice in kakšen je postopek odvzema?

Matične celice lahko shrani vsak posameznik ne glede na starost. Z zainteresiranim (pri mladoletni osebi je to zakoniti zastopnik) se sklene pogodba o hrambi in ob plačilu pristopnih obveznosti prejmete paket za odvzem. Sledi odvzem, ki se opravi v porodnišnicah ali v za to registriranih zdravstvenih centrih. Po odvzemu obvestijo našega prevoznika o prevzemu vzorca, da ga pripelje v naš laboratorij v Trzinu. Tu vse celice skrbno pregledamo, opravimo potrebne teste, ustrezno obdelamo in zamrznemo. Ob kakršnih koli odstopanjih stranko obvestimo in ji svetujemo ustrezno rešitev.

Kakšni so pogoji shranjevanja, kje in koliko časa hranite biološke vzorce?

Biološke vzorce pred shranjevanjem preverimo, ali ustrezajo kriterijem shranjevanja. Če so ustrezni, se obdelajo in zamrznejo v nadzorovanih razmerah ter shranijo v parah tekočega dušika pri temperaturah, nižjih od -150 stopinj Celzija. Ustrezno obdelani, zamrznjeni in shranjeni vzorci lahko svoje značilnosti in uporabnost ohranijo teoretično neomejeno dolgo. V Biobanki je s pogodbo določena 20-letna hramba. Po tem obdobju pa je mogoče in tudi smiselno obdobje shranjevanja podaljšati, saj je velika verjetnost, da bomo celice potrebovali šele v zrelem starostnem obdobju.

Kako varujete odvzete vzorce?

Naši prostori so fizično in tehnično varovani. Imamo dovolj veliko zalogo tekočega dušika (6000 l), hkrati pa možnost brezprekinitvenega napajanja z elektriko. Shranjeni vzorci so anonimizirani, s čimer je zagotovljeno varovanje osebnih podatkov, hkrati pa preprečena zloraba. Vnaprej ne opravljamo testov tkivne skladnosti, s čimer je poleg anonimnosti zagotovljena tudi uporabnost tisti osebi, pri kateri je bil vzorec odvzet.

Kako se odvzete matične celice lahko uporabijo?

Krvotvorne matične celice, ki so v popkovnični krvi, se uporabljajo pri zdravljenju več kot stotih različnih krvnih bolezni, predvsem lev-

kemij, limfomov, anemij, imunske pomanjkljivosti in nekaterih metabolnih motenj – pravzaprav povsod, kjer pride v poštev presaditev krvotvornih matičnih celic in bi sicer iskali darovalca kostnega mozga ali darovano popkovnično kri. Tovrstno zdravljenje je v svetu že uveljavljeno, saj je bila popkovnična kri v ta namen uporabljena že več kot 35.000-krat.

Mezenhimske matične celice, ki jih najdemo v tkivu popkovnice, pa imajo sposobnost razvoja v različne vrste tkiv, med drugim v kostno, mišično, srčno, hrustančno, maščobno tkivo, zato jih lahko v laboratoriju uspešno namnožimo. So temelj trenutno najbolj razvijajočih se vej znanosti, to sta regenerativna medicina in tkivno inženirstvo. V svetu zdaj poteka več kot 7000 kliničnih študij z uporabo matičnih celic v medicini, kar kaže na velik interes znanosti v tej smeri. V tem trenutku na primer poteka več raziskav za zdravljenje bolezni, kot so diabetes tipa 1, Crohnova bolezen, avtizem, multipla skleroza, cerebralna paraliza in druge. Z gojenimi mezenhimiškimi matičnimi celicami se lahko obnavljajo tudi poškodovani organi in tkiva. V laboratorijih po svetu so med drugim že uspeli vzgojiti sapnik, srčno zaklopko, mehur, kožno tkivo ter tudi funkcionalne dele tkiv jeter, ledvic, trebušne slinavke in celo pljuč.

Koliko staršev iz Slovenije in od drugod vam je že zaupalo hrambo? So med njimi tudi starši iz našega kraja?

Hrambo nam je zaupalo že več kot 4000 staršev iz Slovenije, med njimi tudi iz Trzina. Hranimo pa tudi nekaj vzorcev iz tujine. Poleg tega omogočamo hrambo matičnih celic iz tkiva popkovnice partnerske biobanke iz Švice.

V Sloveniji je več ponudnikov hrambe matičnih celic. Kaj je vaša prednost?

Menimo, da je naša največja prednost to, da so celice obdelane in shranjene v Sloveniji, kjer živi večina naših strank, in so tako najhitreje dostopne za zdravljenje. Smo namreč edini med ponudniki, ki biološke vzorce sami obdelamo. Delujemo tudi brez posrednikov, zato lahko zagotovimo najkajši čas od odvzema do shranitve vzorca. To je pomembno zato, da se zagotovi čim večja živost in pozneje uporabnost matičnih celic. Posamezniki ali starši, ki se pri nas odločajo za hrambo, tudi vedo, kje so celice hranjene. Obvezuje pa nas še domača zakonodaja. Biobanka ni le laboratorij in skladišče, kjer se celice hranijo, temveč tudi raziskovalna organizacija, ki skupaj s sestrskim podjetjem Educell razvija nove oblike obdelave, shranjevanja in zamrzovanja celic ter tudi sodeluje pri razvoju priprave celic na terapijo.

Res so v Sloveniji še drugi ponudniki shranjevanja popkovnične krvi in tkiva popkovnice (vzorce vozijo v tujino). Vendar je Biobanka edina v Sloveniji, v Evropi ali celo svetu, ki ima dovoljenje regulatornih organov (Javne agencije RS za zdravila in medicinske pripomočke) za širok obseg shranjevanja bioloških tkiv in celic. V Biobanki je namreč mogoče poleg popkovnične krvi in tkiva popkovnice shraniti tudi matične celice zobne pulpe, maščobnega tkiva, kostnega mozga in periferne krvi. Omogočamo pa tudi hrambo popkovnične krvi pri partnerski biobanki v Švici.

Ali so shranjene matične celice uporabne tudi pri zaščiti pred virusnimi boleznimi, kot je covid-19?

Mlade matične celice popkovnične krvi, kostnega mozga ali stimulirane periferne krvi pomagajo pri obnovi imunskega sistema, kar je tudi njihova osnovna naloga. Ta značilnost se že s pridom uporablja pri zdravljenju krvnih bolezni, po kemoterapiji ali obsevanju. Nedavna eksperimentalna zdravljenja covid-19 na Kitajskem so pokazala, da vnos matičnih celic iz popkovnice lahko umiri posledice okužbe z novim koronavirusom. Na osnovi omenjene študije po svetu potekajo klinične študije in v eni od njih sodelujeta tudi Educell in Biobanka. O projektu bomo pisali v prihodnji številki Odseva.

Tanja Jankovič

Portret meseca: Miha Pavšek, poveljnik Civilne zaščite Trzin

Od nič do sto v neverjetno kratkem času

Tolažilna zagotovila, da imamo v občini načrte zaščite in reševanja za vse naravne nesreče, tudi za epidemijo, so se ob izbruhu pandemije covid-19 izkazala za precej prozorna. Na kaj takega, kot je novi koronavirus, pač niso bili pripravljeni ne občina Trzin, ne Slovenija, ne svet in, roko na srce, tudi občinska civilna zaščita ne. Tudi zato je toliko bolj občudovanja vredno, kako hitro se je vzpostavil sistem zaščite in reševanja. Kdo je torej Miha Pavšek, človek za krmilom občinskega štaba Civilne zaščite Trzin v času največje pandemije naše dobe, ki skrbi, da ta deluje kot dobro navit motor?

Miha Pavšek, poveljnik občinske civilne zaščite, poudarja, da je bila glavna njegovega dela v tem obdobju namenjena komuniciranju, podajanju informacij in koordinaciji.

Miha Pavšek je bil od 12. marca, ko so v dvorani Kulturnega doma Trzina sklicali prvi sestanek, ves čas v središču vzpostavljanja delovanja sistema. Nenehno bdi nad izvajanjem ukrepov, usklajuje potrebe s terena in delo prostovoljcev, povezuje različne ustanove, upravlja sodelovanje z občinsko upravo in skrbi za vodenje zaščite in pomoči, ne nazadnje pa redno piše tudi obširna sporočila za javnost. Srečala sva se v Športno-rekreacijskem parku Mlake, do koder je prikolesaril na ženinem študentskem kolesu, saj ima košaro, v katero je lahko naložil velik kolut za zaščitnega traku z napisom »STOP – CIVILNA ZAŠČITA«, nekaj zaščitne opreme in stekleničko razkužila, da je z njim po končanem pogovoru napolnil prazen razpršilnik pri orodjih na uličnem poligonu (street workout park) na robu igrišča. Pred tem je odstranil še ostanke potrganega traku na otroških plezalih in ga nadomestil z novim, ni pa mogel skriti niti razočaranja nad črepinjami in praznimi steklenicami, ki so jih dva dni prej pustili za seboj mladi Trzinci. »Ni sem policaj,« je zavzdihnil v pojasnilo, da pri teh rečeh nima moči, a je priznal, da ga takšna ravnanja vseeno potrejo.

Enote in službe Civilne zaščite so organizirane na podlagi državljsanske dolžnosti kot dopolnilne sile za zaščito, reševanje in pomoč. Organizirajo jih država, lokalne skupnosti in gospodarske družbe, zavodi ter druge organizacije v skladu z merili za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Pozornim bralcem Odseva Mihe Pavška ni treba posebej predstavljati, saj ga poznamo kot dežurnega »trzinskega vremenarja« in glavnega pobudnika za trzinsko vremensko postajo (<http://trzin.zevs.si>) srečamo pa ga lahko tudi v vlogi planinskega vodnika v domačem Planinskem društvu Onger. Rad se pošali s podpisom »Trzinčanov Miha« in tako pove, da je v Trzin priseljen. Morda mu prav to dejstvo omogoča, da v rubriki »Trzinc vas gleda« tudi na madeže naše občine pogleda nekoliko bolj nepristransko in neobremenjeno. A z vlogo poveljnika občinskega štaba civilne zaščite se je znašel v povsem drugačnem položaju. »Civilne zaščite si ne predstavljam kot organizacije z vojaško strukturo, ne nazadnje gre za civilno družbo in pripadniki so prostovoljci. Je pa res, da se zdaj, ko si nadenem tole uniformo, čisto prijetno počutim in da smo v tem času med občani postali bolj prepoznavni,« pojasnjuje. Trzin je potreboval nekoga, ki se hitro in odločno odzove, se dobro znajde v komunikaciji z različnimi deležniki in zna razvrščati stvari po pomembnosti, se zaveda odgovornosti, ki jo nosijo pripadniki civilne zaščite, hkrati pa upošteva omejitve, ki jih postavljajo pred nas zakonodajalci in pandemija. »Zagovarjam mehak pristop, pri delovanju civilne zaščite pa smo se želeli prilagoditi značilnostim prebivalcev.«

Temelji za Mihovo funkcijo poveljnika, ki jo je prevzel v začetku leta 2015, so seveda strokovni. Miha Pavšek je sicer geograf in etnolog, zaposlen kot raziskovalec na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU. Je strasten preučevalec naravnih nesreč, obeh slovenskih ledenikov in naravovarstvenik, ki opozarja na posledice mačehovskega ravnanja z naravo z zelo nazornimi fotografijami iz leto v leto manjših ledenih ploskev. Za to svoje delo si je pred časom prislužil nominacijo za ime tedna na Valu 202, a tisto, kar ga je postavilo na položaj poveljnika civilne zaščite, je njegova 25-letna aktivna vloga predavatelja za štabe civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave RS za zaščito in reševanje na Igu in nekaj let tudi pri predmetu Geografija naravnih nesreč na Univerzi na Primorskem, pa tudi članstvo v raznih strokovnih komisijah s področja snežnih plazov. Je avtor več publikacij in razstave s tega področja.

Zahvala podjetju MapDesign

Trzinec Krešo Keresteš, direktor podjetja MapDesign, je na spletni strani <http://mapdesign.si/> objavil kar tri zemljevide, ki si jih lahko natisnete za domačo uporabo. Zemljevide velikosti formata A4 najdete s klikom na zavihek Sprehodi po Trzinu. Z naložitvijo aplikacije Avenza Maps in topografske karte Trzina (<https://www.avenzamaps.com/maps/1111857>) pa vam bo navigacijo po trzinskih ulicah in gozdnih poteh omogočal vaš mobilni telefon. Zemljevid in aplikacija sta brezplačna. Krešu Kerestešu in podjetju MapDesign, ki prav tako deluje v Trzinu, se v imenu občanov zahvaljujemo za prijazno gesto.

»Na pobudo štaba in ob sodelovanju trzinskih podjetij Simps'S in Kimi smo se v občini Trzin z najnujnejšimi zaščitnimi sredstvi uspešno oskrbeli že takoj na začetku koronaukrepov,« je povedal Miha Pavšek.

Bržkone je Miha tudi zaradi svojega profesionalnega izhodišča, ki ima korenine v geografiji, dal pobudo direktorju trzinskega kartografskega studia MapDesign, naj objavi dostop do topografskega zemljevida Trzina. Krešo Keresteš se je povabilu odzval in v dneh, ko je bilo gibanje dovoljeno le po občini, na Facebookovi strani MapDesign delil informacije o tem, kje si lahko krajan brezplačno naložijo aplikacijo in zemljevid za lažje odkrivanje ulic in gozdnih poti Trzina. Nasploh je bila ena ključnih nalog poveljnika Civilne zaščite v tem času koordinacija in komunikacija s pripadniki civilne zaščite, prostovoljci, občinsko upravo in županom Petrom Ložarjem ter podžupanom Radom Gladkom, ki je med drugim nenehno odgovarjal na klice na dežurno trzinsko koronaštevilko in delil zaščitne maske pred vstopom v trzinski Mercator.

Pomoč članov civilne zaščite in prostovoljcev

Seveda je lahko vsak vodja uspešen le toliko, kolikor so uspešni člani njegove ekipe. »Lani smo temeljito prevetrili sestavo pripadnikov in s tem tudi štaba civilne zaščite, v katerega so zdaj vključeni Dubravko Gojak, Janez Cuznar, Ivan Razpotnik, Aleš Rink, Urša Šimenc, Bogdana Kraševc ter kot imenovana člana tudi predstavnika PGD Trzin Borut Kump in Marko Kajfež, sicer predsednik in poveljnik društva. Nepogrešljiv član pa je tu še namestnik poveljnika Franc Korošec, prvi, na katerega sem se lahko vedno zanesel,« pojasnjuje Miha. Štab po uradni dolžnosti sestavljata še župan in podžupan. To, kar je bilo tokrat izjemno, je bila prepoved druženja, zato tudi operativnega štaba intervencije niso mogli vzpostaviti, ampak so delovali posamično, vsak na svojem koncu. Tudi sestanke so imeli v dvorani Kulturnega doma zato, da so lahko ohranili ustrezno razdaljo med seboj.

Miha Pavšek poudarja: »Članom in približno 30 prostovoljcem, ki so se javili, zares iskrena hvala! Posebej naj omenim Tomaža Kadunca, ki je razdeljeval maske v obrtno-industrijski coni, in Gregorja Pevca, ki je štiri tedne s šolskim kombijem razvažal tople obroke tistim starejšim v Trzinu, ki imajo dostavo kosila dogovorjeno z Domom počitka Mengeš, saj tam zaradi pomanjkanja zaposlenih dostave niso zmogli zagotoviti. Prav tako so se kot zelo kooperativni in hitro odzivni izkazali tudi zaposleni v občinski upravi. Poleg župana in podžupana naj pohvalim še Majo Keber Furlan, ki je področje zaščite in reševanja

prevzela januarja letos in se že marca znašla v ekstremnih razmerah.« Podatki tako kažejo, da je bilo v marcu v občini Trzin angažiranih skupaj kar 111 ljudi, v aprilu pa 109. Večinoma so bili aktivirani pripadniki občinskega štaba Civilne zaščite Trzin, sledijo sodelavci občinske uprave, prostovoljci in gasilci.

Oprema za zaščito pred koronavirusom v številkah

Prek Uprave RS za zaščito in reševanje je Občina Trzin iz državnih zalog dobila okoli tisoč kirurških mask, nekaj mask iz papirnatih prtičkov, lateks rokavice, razkužila in nekaj zaščitnih oblek ter par očal, večina je šla za potrebe doma starejših občanov in druge prednostne upravičence. Prek Občine je bilo dobavljenih sto kirurških mask in več kot 40 razkužil, s pomočjo štaba Civilne zaščite, članov Prostovoljnega gasilskega društva Trzin, Kulturnega društva Franc Kotar, Planinskega društva Onger, tabornikov, Turističnega društva Kanja in drugih prostovoljcev pa je bilo izdelanih 5200 mask za nemedicinsko uporabo. Od tega so jih del namenili potrebam Zdravstvenega doma Domžale, veliko večino pa so razdelili občanom Trzina, tudi uslužbencem pošte in nekaterih podjetij oziroma prodajal.

Frenk Korošec, namestnik poveljnika Civilne zaščite Trzin in hkrati glavni zašlužni za izdelavo mask iz papirnatih prtičkov, s katerimi je občinska civilna zaščita oskrbela občane v prvih dneh izbruha bolezni. (Foto: Arhiv CZ Trzin)

Miha Pavšek z navdušenjem pove, da so bili odzivi krajanov na pojavljanje in delovanje pripadnikov Civilne zaščite tako ob razdeljevanju mask iz papirnatih prtičkov prvih dneh koronaukrepov kot tudi v naslednjem obdobju, ko so na terenu pomagali z dostavo zdravil, nujnih potrebščin in mask ali zgolj opozarjali na terenu, zelo dobri. Ne more tudi mimo tega, kako zelo se veselijo nastajajočega Doma zaščite in reševanja. »V tem obdobju bi nam primerni prostori, ki jih bo civilna zaščita dobila z novim domom, prišli še kako prav!« Za konec pa še Mihova misel in svarilo: »Narava je spet pokazala, da je človek del narave in da se nam bo maščevalo, če ne bomo upoštevali njenih zakonitosti. Virus je še vedno med nami, zato se je treba upreti navidezni varnosti in vse ukrepe še vedno dosledno upoštevati,« opozarja Miha Pavšek.

Besedilo in foto: Tanja Bricelj

Intervju z Dašo Dolenšek, trzinsko nogometašico, ki igra v ženski nogometni reprezentanci **Kapetanka radomeljske ženske ekipe U17**

Daša Dolenšek je 17-letna uspešna nogometašica, s svojimi starši in mlajšim bratom živi v Trzinu. S predanostjo in strastjo se posveča nogometu. Trenira v Ženskem nogometnem klubu Radomlje, že pri 16 letih pa je začela igrati za slovensko mladinsko nogometno reprezentanco. Poleg nogometa se rada družijo s prijatelji in odigra kakšno igro košarke. V življenju jo vodi misel: »Če si nekaj res želiš, delaj to, saj boš v tem resnično srečen.« Menim, da ima še kako prav, in verjamem, da bo s svojim trdim delom in zagnanostjo še veliko dosegla.

Zakaj si se navdušila prav za nogomet?

Sprva so me navdušili prijatelji, s katerimi smo po pouku igrali nogomet. Za vpis v nogometni klub pa sem se odločila, ko sem izvedela od prijateljice, ki je z mano trenirala atletiko, da poleg tega hodi tudi na nogomet. Tako sem končala z atletiko in se odločila za nogometno pot.

Kdaj si začela trenirati nogomet, koliko časa ga že igraš in kje? Imaš kakšnega vzornika?

Začela sem na koncu sedmega razreda, torej pred štirimi leti. Treniram v Ženskem nogometnem klubu Radomlje za selekcijo U17, kjer sem kapetanka, igram pa tudi za člansko ekipo deklet.

Nimam posebnega vzornika. Mnogo nogometašev je vrhunskih in od vsakogar se lahko učim tisto, kar najbolje zna.

Občutiš kakšno odrekanje zaradi nogometa?

Po pouku sošolke velikokrat gredo na pijačo, medtem ko moram jaz domov, da naredim kaj za šolo, saj je v gimnaziji veliko dela. Pozneje po navadi nimam časa zaradi treninga. Po treningu pridem pozno domov, zato tudi »žuranje« ob petkih zvečer ne pride v pošev. Seveda sem na takšno življenje navajena in mi ustreza, medtem ko si drugi ne bi mogli predstavljati takega tempa.

Ti podpora staršev veliko pomeni?

Podpora staršev je zelo pomembna. Javni prevozi do Radomelj, kjer treniram, so zelo redki, zato me starši petkrat na teden vozijo tja in nazaj, kar jim vzame veliko časa. Prav tako mi plačujejo treninge in opremo, ki jo potrebujem, za kar sem jim izredno hvaležna.

Katera tekma ti je najbolj ostala v spominu?

Najbolj mi je ostala v spominu tekma z ekipo Gažon Obala, ko sem bila v selekciji U15. Tisti dan je zelo močno deževalo. Na igrišču so

bile ogromne luže, in ko sem brcnila na gol, je žoga ostala na golovi črti, saj se je ustavila v luži. Na srečo je bila tam soigralka, ki je žogo potisnila v gol, in tako smo zmagale z 1 : 0.

Katerih turnirjev zunaj Slovenije si se udeležila z ekipo in reprezentanco?

Z ekipo smo se udeležile veliko turnirjev zunaj Slovenije. Med drugim smo igrale v Italiji, Avstriji, Črni gori, na Hrvaškem. Z reprezentanco pa sem tekmovala na Madžarskem, Škotskem, Ferskih otokih, tekme na Portugalskem pa so bile zaradi epidemije koronavirusa žal odpovedane.

Kaj zate kot športnico pomeni trenutna izolacija?

Te razmere nam športnikom onemogočajo ekipne treninge, a to ne pomeni nujno nekaj slabega. V tem času lahko vsak posameznik gradi samega sebe in izboljšuje svoje lastnosti. Ker jaz točno vem, v čem sem najšibkejša, lahko to sama vadim doma oziroma mi pomaga mlajši brat, ki je prav tako nogometaš. Tako lahko odpravljam pomanjkljivosti in se bom ob vrnitvi na nogometna igrišča pokazala v boljši luči. Sicer pa sem se na spremenjene razmere prilagodila tako, da treniram sama na dvorišču, v zadnjem času pa s soigralko na njihovem travniku.

Kako zdaj ohranjaš svojo telesno pripravljenost?

Iz kluba nam pošljejo seznam treningov, ki jih izvajamo sami in tako ohranjamo pripravljenost. Treningi vsebujejo različne poligone, dolge teke, stopnjevanja, sprinte, vaje za moč in podobno.

Kako se je vaša ekipa uvrstila v ligi, boste letos sploh še imeli tekme?

Tekmovanja v vseh selekcijah so žal končana, le v članski še vedno ni odločeno, kako bo z nadaljevanjem. Z ekipo U17 smo žal zasedle četrto mesto, vendar smo po zadnjih tekmah zelo napredovale na lestvici in med drugim premagale tudi prvouvrščeno ekipo. Kot četrtouvrščene smo zaostajale le dve točki od drugih na lestvici, zato sem ob koncu sezone razočarana, ker bi se vse še lahko spremenilo.

Kakšni so tvoji načrti in cilji za prihodnost?

Ne razmišljam veliko vnaprej. Želim se čim bolj izboljševati in rasti v nogometnem znanju in sposobnostih. Bomo videli, kam me bo pot pripeljala. Kot mnogo drugih deklet si seveda želim nogometno kariero, a to so sanje vseh mladih nogometašic. Tiste, ki se dovolj trudijo in vlagajo dovolj dela in imajo kanček sreče, pa tako tudi zares zaživijo. Upam, da bom med njimi.

Nina Rems, foto: Nina Sofia McQuarrie

Slovenska reprezentantka Annamaria Prezelj bi rada Trzinu nekaj vrnila

Statistično gledano je Trzin po površini res tretja najmanjša občina v Sloveniji, a premore veliko bogastva. Del tega je tudi košarkarica Annamaria Prezelj. Slovenska reprezentantka se lahko pohvali z nastopoma na dveh članskih evropskih prvenstvih, prav poseben nasmeh pa se na njenem obrazu nariše, ko se spomni srebrne medalje z evropskega prvenstva igralk do 20 let.

Verjetno bi bilo nenavadno, če pogovora z Annamario ne bi opravili na košarkarskem igrišču. Vendarle je to njena dnevna soba. Pri osnovni šoli v Trzinu je tako čakala v košarkarski opravi, pred tem pa na igrišču nekoliko razmigala kosti očetu, ki si ga je v času pandemije koronavirusa izbrala za nasprotnika.

A čeprav je oče velik ljubitelj in poznavalec košarke, je ni on navdušil za ta šport. »Posnemala sem dve leti starejšega brata. Ko je začel, sem tudi sama tipala, ali bi se ukvarjala s košarko. Pri desetih letih sem nato odšla v Ženski košarkarski klub Domžale. Bila sem v vseh kategorijah. Dve leti sem igrala tudi za članice, nato pa sem se pri 16 letih preselila v Celje, kjer sem igrala za tamkajšnji klub. Zadnja tri leta sem bila na Poljskem,« pravi 22-letna Annamaria.

Trzin ji je dal veliko

Trzin ji je dal veliko in prav zato čuti dolžnost, da okolju s svojim znanjem nekaj povrne. Pred letom se je tako rodila zamisel o šoli košarke z imenom Annamaria Prezelj: »Poklicali so me iz Ženskega košarkarskega kluba Domžale in me vprašali, ali sem za to zgodbo. V čast mi je bilo, da želijo razvijati žensko košarko v tej smeri. Z veseljem sem se odzvala. Košarka me je veliko naučila in odločila sem se, da znanje prenesem naprej, da dekletom pokažemo, da se tudi v ženski košarki lahko uspe. Upam, da bodo na pomoč pri tem projektu priskočila tudi okoliška podjetja. Pandemija koronavirusa nam je nekoliko prekrižala načrte, saj

smo imeli maja in junija zapolnjen urnik in bi imeli prijetna druženja.«

Zaradi nevarnega virusa, ki je dodobra razburkal športno dogajanje, se je spremenilo tudi njeno poklicno delo. Sezona na Poljskem pri klubu AZS PWSZ Gorzów se je namreč predčasno končala, čas karantene pa je preživela v domačem Trzinu: »Posvetila sem se fakulteti. Dosti hitro sem začela teči, delati vaje za moč. Leto in pol vsak dan izvajam tudi jogo. Poleg tega rada rišem, berem, zato mi je čas hitro minil. Grenak priokus je vendarle bil, ker smo vso sezono igrale in trenirale, nato pa ti vzamejo najboljše del igre – končnico. Žal na nekatere stvari ne moreš vplivati.«

Veliko samodiscipline

Usklajevanje študija ekonomije in vrhunskega športa ni nekaj samoumevnega. Annamaria potrebuje veliko samodiscipline, da v natrpanem športnem urniku najde tudi čas za študijske obveznosti. Trdno je odločena, da ji bo uspelo na obeh področjih.

»Malce težje je. Borim se kot na košarkarskem igrišču. Želim priti do izobrazbe. Vse se da, če se hoče. Trenutno končujem drugi letnik. Pritiska ne čutim. Rečem si: 'Annamaria, mlada si, naredi to.' Študij je dobrodošla podlaga tudi za šolo košarke. Si pa rada zapletem stvari in vse skupaj delam v angleškem jeziku,« se zasmeje.

Kljub mladosti je v svojem življenju opravila že veliko zrelostnih izpitov. Eden največjih je bila selitev na Poljsko. Odšla je v novo okolje, v katerem ni poznala nikogar, a prav zaradi te izkušnje je kot osebnost napredovala: »Izziv je bil velik. Pri 19 letih sem podpisala pogodbo. Ko si mlad in ne poznaš nikogar, ni lahko. V mestu, kjer sem bila, angleške podlage niso imeli. Izzivov je bilo veliko, ampak sem se dobro naučila tudi poljskega jezika. Prvo leto mi je bilo dokaj težko. Sprememba je bila velika, a sem se tudi največ naučila. Glede košarke ne veliko, predvsem glede osebnostnega razvoja. Odvisna sem bila sama od sebe. To je bila ogromna šola za naslednji dve leti.«

Košarkarski uspehi

V košarkarskem delu življenja lahko našteje štiri največje uspehe. Prvi je osvojitve regionalne lige WABA z Ženskim košarkarskim klubom Celje. Zelo mlada je nastopila na dveh evropskih prvenstvih za članice, prav posebni pa so spomini na srebrno medaljo z EuroBasketeta leta 2017, ko je z vrstnicami, starimi do 20 let, morala priznati premoč le Špankam: »Preden sem odšla na prvenstvo, sem rekla očiju, da si želim medaljo. In srebrna medalja je ena od stvari, na katero sem najbolj ponosna.«

Čeprav prvega nikoli ne pozabiš, pa je bilo drugo evropsko prvenstvo za članice veliko bolj razburljivo. Slovenske košarkarice so namreč pred številnimi slovenskimi navijači v Nišu naredile korak naprej. Malce športne sreče je zmanjkalo, da bi se uvrstile med osem najboljših ekip na stari celine: »Oh, to je rana, ki se je šele po letu zacelila! Težko je bilo. Vse poletje smo trenirale na vso moč. Videle smo, da lahko. Na koncu je malo zmanjkalo. Grenak priokus je bil zaradi tega. To je bila šola. Upam, da smo se vsi česa naučili iz tega in da bomo na naslednjem prvenstvu stopili stopničko višje.«

Stopničko višje pa bo poskušala stopiti tudi na klubskem področju, zato bo letos poleti dodobra zavihala rokave in svoje košarkarsko znanje, kot pravi, še izdatneje nadgradila.

Besedilo in foto: Jaka Lopatič

Psihologinja in družinska terapevtka Sabina Šilc o psiholoških vidikih koronakrize

Najprej počakajmo, da se slika zbistri

Novi koronavirus je ostro zarezal v vsakdanje življenje ljudi in krepko zamajal notranji občutek varnosti. Številni so v tem obdobju doživljali hud stres, med karanteno so se močno zmanjšali stiki z drugimi, še vedno je oteženo zadovoljevanje ene naših temeljnih psihičnih potreb – biti v stiku in povezani z drugimi. In če na vsakem koraku slišimo, da policija poroča o porastu domačega nasilja, trgovci pa o povečani prodaji alkohola, na drugi strani ni informacij o tem, da bi tudi dežurni telefoni za psihosocialno pomoč prejeli več klicev. Ali to pomeni, da ljudje svoje stiske tiščimo v sebi? Kaj se lahko zgodi, če tako stanje predolgo traja? Na vse te pasti je že sredi marca, takoj po sprejetih vladnih ukrepih, opozorila tudi psihologinja in družinska terapevtka Sabina Šilc, ki živi v Trzinu in kot psihologinja dela v Centru IRIS, nekdanjem Zavodu za slepo in slabovidno mladino.

»Moja prvotna zamisel je bila, da bi prebivalcem Trzina na Facebookovi strani Psihosocialna pomoč Trzin ponudila tovrstne vsebine, tolažbo, nasvete in podporo, ne nazadnje možnost, da bi se med seboj bolj povezali. Ta zamisel še vedno ostaja,« je povedala Sabina Šilc in poudarila, da je dejaven pristop pomemben tudi ali še zlasti po končani krizi, saj psihične posledice, ki jih je kriza pustila, še niso zaceljene.

Izbruh bolezni covid-19 je za vse nas nekaj povsem novega. Vse prejšnje izkušnje nam v teh razmerah nič ne pomagajo. Kako se soočiti s popolnoma novimi življenjskimi položaji in kako se pripraviti na nekaj, če sploh ne vemo, kaj nas čaka?

Drži, to je naše izhodišče. A če naredimo korak nazaj: bilo je pričakovano, da se bo zgodilo nekaj takega, saj smo se oddaljili od narave in sveta. Narava vedno poskrbi za ravnovesje. Izgubili smo kompas, same sebe in drug drugega, zato se je to moralo zgoditi. Izgubili smo zavedanje o tem, da če želimo dosegati poslovne cilje, k čemur nas

navadno silijo službene naloge, moramo najprej dosegati svoje osebne cilje, biti zadovoljni v sebi in biti med seboj prijatelji.

Slovenci imamo vsaj to srečo, da se hitreje postavimo na noge in se tudi zaradi svoje majhnosti lahko hitreje odzovemo, pa čeprav smo bili na te razmere povsem nepripravljeni in smo nanje neprilagojeni. Koristen pa je ta položaj za tisto generacijo mladih, ki so doslej odraščali v nekompetentne odrasle, ker so bili v stiku predvsem z virtualno resničnostjo. Zdaj imajo možnost soočanja s pravo resničnostjo, imajo priložnost, da zgradijo odpornost proti stresu in da zmorejo vztrajati v težavnih razmerah. Kadar nam nekaj ne gre, je treba pač zgrabiti in vztrajati, ne pa dvigniti roke in počakati, da bosta očka in mamica vse uredila.

Komu je ta hip najtežje: mladim, ki potrebujejo druženje z vrstniki, starostnikom v domovih za starejše, aktivnemu prebivalstvu, ki se sooča z gospodarsko negotovostjo ...?

Vsako obdobje ima svoje izzive, zato to ni primerljivo. Ljudje svoje težave vedno vidimo kot največje. Vedno je pomemben osebni kontekst. Starejši, ki so dobro preživeli življenje, so običajno tudi modri, zato se morda znajo bolje soočiti s temi razmerami. Lahko si rečejo »jaz sem svoje doživel« ali »tudi to bo minilo«. Kdor pa ni osebnostno celosten, ima lahko težave ne glede na to, v katero starostno skupino spada, v tem času seveda še toliko bolj.

Še najtežje je trenutno trpinčenim otrokom in ženskam, ki so obtičali med štirimi stenami z zlorablajočimi partnerji, narcisi, psihopati. To ostaja skrito. Prav tako problematična je funkcionalna populacija, ki je na videz povsem normalna, v resnici pa ima hude anksiozne in depresivne motnje. Stanje je toliko bolj kompleksno, ker so medsebojni stiki omejeni, ožje in širše družbene mreže pa so slabo vzdrževane. Prva težava je torej ta širši družbeni kontekst, ki pa vendarle že kaže spremembe. Ljudje se med seboj pozdravljajo, mladi na ulici vidijo, pozdravijo tudi starejše ... Ljudje se namreč gradimo le v medsebojnih odnosih, ki morajo potekati v živo. Na daljavo to ne gre. In vračanje v šolo bi moralo biti omogočeno vsem otrokom prav zaradi tega psihopedagoškega odnosa, ki prenaša znanje, zdravi in podpira ...

Verjamem, da smo kot družbeni sistem dobili močno lekcijo in da se bomo poslej zmožni drugače pogovarjati. Mislim tudi, da bomo ob vnovičnem zagonu institucij spoznali, da ne gre zgolj za delovne cilje, ampak morajo biti ti prepleteni z osebnimi cilji. To bo spremenilo naš občutek sprejetosti in varnosti v delovnem okolju.

Večja težava pa je v ožjih krogih, saj če smo skozi življenje izgubili prave prijateljske odnose, jih je v poznejših letih težko na novo vzpostaviti. Posameznik sicer lahko poišče svoje »pleme«, skupino ljudi, s katerimi ga družijo neki skupni interesi (na primer ljubitelji živali, folklorne, nogometne), pa vendar – mnogi sploh nimajo želje po takem druženju. Morali bomo redefinirati, kaj za nas pomenijo intimni odnosi. Morali bomo domoumeti, da ob praznikih, piknikih, zabavah ... ni pomembno, kaj je na mizi, ampak je ključen odnos. Začeli se bomo več pogovarjati, zlasti mladi ... Menim tudi, da bodo družine postale bolj povezane in da bomo spet šli v večje celice, ki bodo združevale več generacij.

Kako, če pa naj bi zaradi nevarnosti okužbe nekateri strokovnjaki svetovali družinskim skupnostim, kjer živijo tri generacije pod isto streho, naj razmišljajo o razselitvi?!

Ah, to v Sloveniji ni mogoče že zaradi gospodarskih razmer, poleg tega je treba naseliti vse te dvonadstropne hiše, v katerih se ogrevata le dve sobici! Vsekakor upam, da bomo šli nazaj v večje družine, saj je prav družina tista celica, kjer se vsega učimo, kjer si drug drugemu pomagamo in se počutimo varne. Mi smo družbena in družabna bitja. Sami ne obstajamo! Če ni energijske izmenjave med ljudmi, nas ni. Skozi generacije se tudi človeštvo razvija in mislim, da tudi posamezniki napredujejo, čeprav je res, da v zadnjem obdobju opazujemo fenomen nihala in so skrajnosti vse bolj prisotne tako v pozitivno kot v negativno smer. Vendarle menim, da se pomikamo po spirali navzgor, pa čeprav se človeštvo vedno znova zaustavlja na istih ovinkih.

Kako torej naprej zdaj ko je pred nami še vedno vrsta negotovosti?

Po nevihti je morje motno. Tedaj je bolje, da ne gremo naprej. Treba je počakati, da se voda zbistri, da jasneje vidimo, kje so čeri, ježki, ovire ... Enako je s korono. Če ne vemo, kako naprej, torej ne iti naprej. Počakajmo, ustavimo se, razglejmo se in poiščimo rešitve. Morda lahko celo uživamo te trenutke in ugotovimo, za kaj vse smo lahko hvaležni. Hvaležnost je v tem času zelo pomembna! Tisti na primer, ki so preboleli covid-19, so ugotovili, da so lahko hvaležni že samo za dihanje. Priložnost imamo biti hvaležni za mnogo majhnih stvari. Tudi to je prinesla korona, da smo globoko hvaležni drugim ljudem, na primer zdravnikom in zdravstvenim delavcem, prodajalcem, vsem, ki skrbijo, da sistem deluje ... Zdaj bolje razumemo, da so pomembne vse funkcije!

Pri učenju na daljavo so se vloge povsem pomešale in prepletle: zdaj otroci učijo uporabljati sodobne tehnologije nas, starše in učitelje, učitelji so nenadoma v vlogi učencev in se morajo učiti stvari, ki jim ne ležijo, starši pa bolj cenimo delo učiteljev, odkar smo izkusili, kako je biti na njihovem mestu.

Drži. V Centru IRIS smo prav to slišali od naših staršev. Tudi za ta spoznanja je koronavirus dobra priložnost. Seveda to izjavljam z globokim spoštovanjem, razumevanjem in sočutjem do vseh, ki so jo v tem času slabše odnesli. Pa vendar; če smo kot človeška rasa v tem času kaj spoznali, je to dejstvo, da smo vsi povezani ne glede na to, kje na svetu smo. Če smo do zdaj le govorili o tem, kako je treba varovati naravo, smo zdaj to tudi izkusili. Izkušnje z vsega sveta o čistejšem zraku, bistrejši vodi ... govorijo, da si moramo za čistejši planet prizadevati vsi, res pa je, da bo v prihodnje to močno odvisno od največjih svetovnih igralcev ... Jaz imam upanje.

Vrniva se od globalnega k lokalnemu. Kako se je po vašem mnenju na koronakrizo odzval Trzin? Je bil nagovor pristojnih pravi, so bili izvedeni primerni ukrepi, so ljudje ravnali odgovorno?

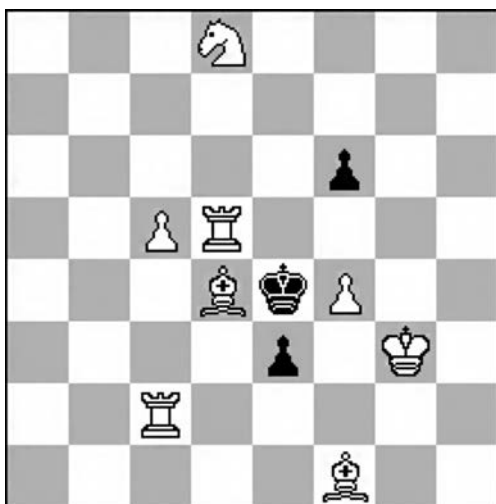
Ne pozabimo, da je po številnih kazalnikih Trzin še vedno najboljša občina v Sloveniji, kar pomeni, da smo visoko funkcionalni, imamo vire, prebivalci so višje izobraženi, bolje gmotno situirani ... Mislim, da smo se zelo dobro odzvali, in nisem opazila, da bi v tem obdobju delali kakšne večje napake. Seveda smo po bitki lahko vsi generali, a v resnici se še učimo in po tej izkušnji se bomo v naslednjem podobnem položaju znali bolje odzvati.

Besedilo in foto: Tanja Bricelj

Ne pozabite na šah

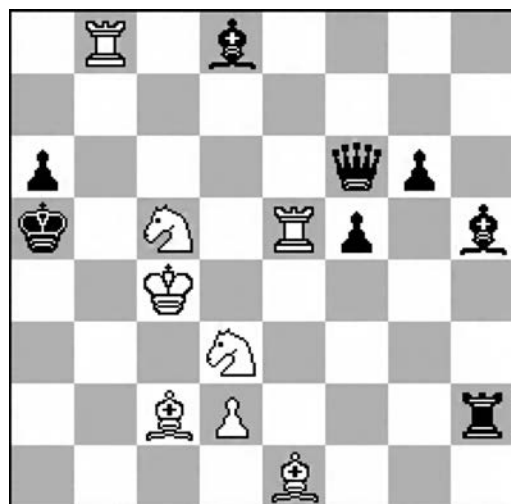
V času, ko je zaradi pandemije covid-19 ob vseh drugih dejavnostih zastal tudi šahovski utrip, saj ni nobenih turnirjev in tekmovanj, lahko svoje šahovsko znanje preverjamo le na številnih spletnih straneh s tovrstno tematiko. Da pa bralci ne boste povsem pozabili, da v trzinski občini deluje šahovski klub, ki je bil minulo leto zelo uspešen, vam ponujam dva šahovska oreha. Oba sta izvorno delo našega člana Klemena Šivica, sicer zdajšnjega državnega prvaka v reševanju šahovskih problemov. Klemen je tudi sicer zelo uspešen na tem področju, saj je pred petimi leti postal zmagovalec svetovnega pokala, ob tem pa je dosegel več visokih uvrstitev še na evropskih prvenstvih. Večkrat je bil tudi član državne reprezentance v dopisnem šahu.

1. Klemen Šivic Original

Beli na potezi: mat v dveh potezih

2. Klemen Šivic Original

Beli na potezi: mat v dveh potezih

V soglasju in z dovoljenjem avtorja objavil: Andrej Grum

Samuel Lucas o koncertih s kavča in tudi o tem, kako so snemali spot v Trzinu »Lepo je, ko vidiš, da ljudje pojejo tvoje pesmi«

Eden izmed tistih glasbenikov, ki so v času koronakrize izvedli kar nekaj »koncertov s kavča« in ki smo si jih glasbeni navdušenci lahko ogledovali v minulih mesecih preko spletnih kanalov, je tudi naš sokrajan, Samuel Lucas. Spremenjene razmere so mu precej prekrižale načrte, saj je načrtoval koncert s predstavitvijo avtorskih pesmi, ta pa se zaradi nevarnosti širjenja okužbe ni zgodil. Tako Samuel Lucas zdaj deli usodo s številnimi drugimi glasbeniki in čaka, kdaj se bodo vzpostavile razmere, da vendarle stopi na oder. V tokratnem intervjuju smo se pogovarjali o povsem vsakdanjih stvareh, saj tale covid-19 vsem že prav pošteno preseda.

Trzin je vaš dom postal pred štirimi leti, in kot kaže, vam novi dom zagotavlja varen pristan in vir energije, saj so bila minula leta polna lepih dosežkov.

Res je, Trzin je moj novi dom, kjer živim skupaj s svojo Petro in njeno Mašo in mi je lepo. V tem času se mi je zgodilo veliko lepega in sem zelo srečen.

Marca lani ste izdali avtorski album Sebe dajem in zlasti naslovno pesem lahko pogosto slišimo na slovenskih radijskih postajah. Zdi se, da ga je občinstvo lepo sprejelo?

Kako čas hitro beži! Že eno leto je od tega, pa se mi sploh ne zdi ... Album je res lepo sprejet na radijskih postajah in tudi med poslušalci. Lepo je, ko na koncertih vidiš ljudi, da pojejo tvoje pesmi. Album Sebe dajem nosi moje močno in iskreno sporočilo in mislim, da so ljudje to začutili, zato sta tudi druga in tretja pesem, To sem jaz in Nihče ne ve, ki sta izšli kot singla, dosegli srca ljudi.

Lani ste kmalu po izidu albuma prvič nastopili na Melodijah morja in sonca. Kako to, da takoj po novem albumu še nova pesem na festivalu?

To je bilo res zanimivo, saj so me organizatorji Melodij morja in sonca poklicali in povabili k sodelovanju dva tedna po izidu mojega albuma. Povedal sem jim, da nimam nove pesmi, ker sem album pravkar izdal, vseeno pa sem si vzel čas za premislek, zavihal rokave in ustvaril novo pesem »Vse bo OK«. To so bile moje prve Melodije morja in sonca in zdelo se mi je prav, da sem se povabilu odzval in nastopil na našem primorskem festivalu. Sodelovanje na festivalih je pomembno, da predstaviš sebe in svoje delo. Vesel sem bil, da sem prejel največ točk od radijskih postaj, kar pomeni, da se pesem pogosto predvaja in da bo prišla do čim več ljudi.

Zdi se, da se v teh pesmih vse bolj kristalizira vaš osebni slog. Kako bi ga opisali, v kateri glasbeni »predalček« (če sploh) bi ga uvrstili?

Hm, zelo nerad se predalčkam, saj mi glasba ogromno pomeni., In ker sem ljubitelj te umetnosti, se preizkušam v različnih zvrsteh. Pop, poprok, fank, bluz, modernpop, tu pa tam zaidem tudi v džezovski vode ... V vseh stilih se počutim prekrasno.

Ko požete ... kaj želite doseči pri poslušalcih, kateri njihov odziv vam največ pomeni?

Slišalo se bo klišejsko, ampak je res: glasba je ljubezen. Na čisto vsakem nastopu dam vse od sebe in ljudje to začutijo. Moja energija z odra potuje k občinstvu, njihova pa nazaj k meni ... in ni lepšega, kot ko se ti dve energiji združita. Na odru veliko dam in sem po koncertih utrujen, vendar hkrati napolnjen in zadovoljen, ko vidim, da so ljudje uživali. To je tisto, kar šteje, in prav vsak nastop ali koncert je zgodba zase. Lepo je, ko ljudje s tabo pojejo, ko plešejo, se sprostijo in veselijo, skratka uživajo. Z odra vidim njihove odzive in lahko bi rekli, da glasba iz ljudi potegne vse lepe občutke, ki jih morda v vsakdanjiku zanemarjamo in jim ne pustimo, da bi nas osrečevali – jih pa imamo vsi v sebi.

Na odru imate vedno dobro ekipo glasbenikov – je to vaš stalni bend?

Znan sem po tem, da imam ob sebi rad dobre glasbenike in pozitivne ljudi, in če bi bilo mogoče, bi jih vedno imel na odru čim več. Najpomembneje pa je to, da je energija med nami dobra, kar je včasih pomembneje od tega, kako dober je vsak izmed nas. To se na odru vidi in sliši. Spremlja me moj bend The Groove Station, nekateri člani so stalni, drugi se občasno menjajo, včasih nas je na odru le pet ali šest, včasih tudi enajst, ko so z nami še pihalci ... Skratka, uživam, če nas je na odru veliko in je zvok čim bolj poln in kakovosten.

Vrniva se še malo k Trzinu in Trzincem. Vas lahko kdaj vidi-mo v domačem Mercatorju ali na trim stezi? Vas sokrajani prepoznajo in kdaj ogovorijo?

Seveda, živim čisto običajno; hodim v trgovino, lekarno, na sprehode, kuham in kdaj tudi kaj pospravim (smeh). Na sprehodih srečujem veliko sokrajanov; ne poznam vseh, vendar jih vedno več. Ob srečanju se pozdravimo, z nekaterimi tudi poklepetamo in gremo na kavo, večkrat me vprašajo kaj o mojih koncertih. Gozd in druge sprehajalne poti so mi zelo všeč in res imam srečo, da lahko obujem superge in sem po le nekaj korakih v naravi. Rad tudi kolesarim in v okolici je veliko poti, kamor se iz Trzina lahko odpeljem.

Trzinske najstnike in trzinsko igrišče Mlake lahko opazimo v spotu pesmi Vse bo Ok. Kako je nastala zamisel in kako je potekalo snemanje?

Res je in zelo sem vesel, da so najstniki iz Trzina sodelovali. Takoj so bili za to, odlično so odigrali svoje vloge in se hitro vživeli v razposajenost pesmi »Vse bo OK«. Gre za skladbo, ki nosi močan utrip ter mešanico modernega kantrija in poverpopa. Ta pesem je namenjena za spodbudo vsem nam na tem svetu, na katerem na trenutke primanjkuje barv ljubezni in človeške rahločutnosti. Pesem je za vse, ki nam včasih kaj ne gre in malo obupamo, da nas dvigne in da si rečemo »Vse bo OK«. To besedno zvezo sam zelo pogosto uporabljам in prav zato sem se odločil, da naredim to skladbo. Zaradi njene barvite igrivosti smo se skupaj s snemalno ekipo domislili, da bi nekaj kadrov posneli tudi z mladimi. Ker so pogosto na igrišču, mi je na misel prišla ideja, da del spota posnamo v Trzinu. Zelo sem užival z njimi in se jim ob tej priložnosti še enkrat zahvaljujem za sodelovanje. Bili so zelo potrpežljivi na snemanju, čeprav je bil to eden izmed najbolj vročih dni v poletju. Igrišče smo posneli tudi iz zraka in ga v videu lahko vidimo v čisto drugi dimenziji. (tb)

Živa kopriava

Vsi poznamo Freddieja Mercuryja, mar ne? Neštetokrat so mu svetovali in ponudili, da bi mu popravili in polepšali zobe, a on jih je vedno zavrnil. Z razlogom.

Za pevce velja, da namenljajo veliko pozornost vsem kotičkom svoje ustne votline. Že Maria Callas, ki velja za eno najboljših opernih pevk vseh časov, je za svoj mezosopranski del glasu (zanjo so bili to nizki toni) izkoriščala metodo, ki uporablja vso ustno votlino ter glas jača in oblikuje z odbojem od čeljusti in zob.

Freddi je svojih »neverjetnih 5« (beri: izjemnih pet oktav glasovnega obsega) prav tako pripisoval svoji čeljusti in zobem, tistim štrlečim nepopolnim zobem, ki so bili pravo nasprotje barvitega in popolnega glasu. V življenju včasih odločajo nepopolne stvari in take so tudi divje rastline, tiste, po katerih vsi hodijo in jih imajo za plevel, čeprav številnim pomenijo hrano, jih navdihujejo in jim vračajo dobro počutje.

Med takimi pleveli je tudi mrtva kopriava. Pravzaprav je to skupina različnih vrst, a vse so vsaj malo vijoličaste barve – škrlatnordeča, lisasta, velecvetna, deljenolistna ...

Poznamo pa tudi rumeno mrtvo kopriavo, ki ji pravilneje rečemo rumenka. Rumenska je v zadnjih 50 letih že trikrat zamenjala botanično ime in je danes ne uvrščamo več med mrtve kopriave, a je še vedno užitna in vsebujejo podobne zdravilne učinkovine kot mrtve kopriave.

Najlepša je srebrna rumenska. Vedno me očara njeno ime. Samo predstavljajte si srebrno in rumeno barvo in kakšna je na pogled taka rastlina!

V resnici so njeni cvetovi rumeni, njeni listi pa sivo lisasti. V dežju so res videti srebrno svetlikajoči se. Zdravilni učinek pri mrtvih kopriavah in rumenkah imajo listi in cvetovi. Vse mrtve kopriave imajo veliko vitamina A in C, njihove koncentracije so primerljive z regramom, kar pomeni nekajkrat več vitamina C, kot ga vsebuje limona. Mrtve kopriave vsebujejo tudi veliko pomembnih mineralov. Ker vsebujejo spojine, ki učinkujejo diuretično, ter imajo poleg tega še veliko kalija, pravimo, da so idealen diuretik. Imajo tudi veliko polisaharidov in sluzi, kar omogo-

ča njihovo dobrodejno učinkovanje na sluznice v našem telesu. Včasih so se uporabljale predvsem za umirjanje prebavnih težav in lajšanje bolečih menstruacij. Številni si z njimi še danes pomagajo.

V kuhinji so mrtve kopriave priročne za uporabo, saj so zelo pogoste v naši okolici in jih z malo opazovanja narave kaj kmalu najdemo in nabereemo. Verjamem, da vas ima veliko že iz otroštva izkušnje z mrtvimi kopriavami, ko smo kot otroci radi srkali medicino prikupnih cvetkov mrtve kopriave.

S svojo aromo so mrtve kopriave lahko zelo dobra začimba v kuhinji. Uporabljamo jih vse leto, čeprav se njihova grenkoba razlikuje glede na letni čas. S tem namenom jih včasih pokusimo, še preden z njimi začnimo jedi. Dodajamo jih nadevom, juham in prikuham, mlade vršičke pa primešamo zeleni solati. Cvetovi mlade kopriave in rumenke so odlični okras za slane in sladke jedi. Mi smo jih tokrat primešali smetani in z njimi nadevali rolado.

V restavracijah mrtve kopriave velikokrat uporabijo za dekoracijo - spomladi njihove cvetove, pozneje pa njihove liste, predvsem tiste, ki imajo na listih posebne vzorce. Take liste ima na primer prav srebrna rumenska.

Ne pozabite, da so lahko prav pleveli in podobne nepopolnosti najbolj barviti in popolni del vaše kuhinje. Z razlogom.

Recept: Rolada z rumenko

Sestavine:

- 5 jajc
- 80 g sladkorja
- 100 g moka
- žlička pecilnega praška
- 2 žlici mleka in 2 žlici ruma
- stepena smetana
- cvetovi rumenke ali mrtve kopriave

Priprava:

Jajčne beljake stepemo v trd sneg, rumenjake pa skupaj z sladkorjem mešamo okoli pet minut. Res naj bodo močno umešani, saj bo tak biskvit bolj rahel. Dodamo presejano moko, pecilni prašek in sneg ter z metlico premešamo. Testo v tanki plasti enakomerno razporedimo po pekaču in pečemo 15 minut pri 180 stopinjah Celzija, da dobimo zlato zapečen biskvit.

Še vročo rolado zavijemo v mokro krpo in počakamo, da se nekoliko ohladi. Odvijemo in biskvit rahlo namočimo z mlekom in rumom. Premažemo s stepeno smetano, potresemo s cvetovi rumenke in rulado zvijemo. Po želji potresemo s sladkorjem v prahu in okrasimo s cvetovi rumenke.

Dr. Katja Rebolj, www.katjarebolj.com

Navadna barvilnica, močno strupena invazivka

V slovenskih gozdovih se je zadnja leta razširila še ena invazivna tujerodna rastlina – navadna barvilnica. Opazili so jo tudi v trzinskem gozdu, in sicer nad obrtno-industrijsko cono. Več je je v obmejnem pasu s sosednjo občino, predvsem v okolici Dovge doline in gradu Jable. Predstavljamo vam jo s pomočjo Marije Stare, ki je pred leti v svojem gozdu v okolici Domžal opazila, kako se je razrasla ta nenavadna rastlina z lepimi grozdastimi socvetji. Marija jo je začela podrobneje proučevati in se kmalu zavedla invazivkinega pogubnega učinka na avtohtono rastje. Ob neukrepanju navadna barvilnica namreč tako gosto prekrije površino poškodovanih ali golih rastišč v gozdu, da ovira njegovo naravno pomlajevanje.

Na poseki ob makadamski cesti 100 S od severovzhodnega roba Obrtno-industrijske cone Trzin je junija 2017 navadno barvilnico fotografiral Marijan Govedič. (vir: <http://www.bioportal.si/fotoarhiv.php>).

Značilnosti

Navadna barvilnica (*Phytolacca americana*) je tujerodna invazivna rastlina, ki izvira iz Severne Amerike. V Evropo je zaradi lepih in nenavadnih socvetij kot okrasna rastlina prišla v 17. stoletju in do konca 20. stoletja ni povzročala težav. »S podnebnimi spremembami, ki so prinesle mile zime in dolga poletja, tornade, vetrolome in močan razvoj podlubnikov, so bile ustvarjene razmere za njeno invazivno širjenje,« je prepričana Staretova. Rdeči sok njenih jagod so nekoč uporabljali za barvanje vina in izdelovanje rdečega barvila, iz nje še vedno izdelujejo homeopatska zdravila. Sicer pa je celotna rastlina (zlasti njene korenine) zelo strupena za ljudi in živali. »Pet jagod je dovolj za zastrupitev otroka, deset pa za odraslega človeka,« opozarja sogovornica in dodaja: »S strupenimi izločki, ki jih oddaja v zemljo, preprečuje kaljenje semen drevesnih vrst in tako preprečuje naravno obnovo gozdov. Vpliva tudi na zmanjšanje števila deževnikov, spreminja kakovost tal in siromaši biodiverzitetu. Na posekah, v presvetljenih gozdovih in ob

Navadna barvilnica se hitro razraste v neprehodne sestoje na sončnih in svežih do vlažnih ruderalnih območjih, robovih gozdov in njiv ter pod daljnovo. Hitro se razraste tudi na gozdnih posekah, kjer povzroča največ škode. (Foto: Marija Stare)

vlakah ustvarja goste neprehodne sestoje, ki izpodrivajo domače avtohtono rastlinje.«

Navadna barvilnica je zelnata trajnica – ko se začne mraz, njeni nadzemni deli odmrejo, spomladi pa iz močnih in dokaj mehkih kore-

nin poženejo nova stebela. Vsako naslednje leto je korenina močnejša in stebela številnejša. Na začetku vegetacije so stebela zelena, poleti v času zorenja jagod pa se obarvajo rdeče. Rastlina zraste od 1,5 do 3,5 metra visoko in je podobna grmovnicam, le da ne oleseni. Veliki listi so suličasto ovalne oblike in nekoliko podobni tobakovim. Rastlina cveti od junija do jeseni z belimi oziroma rožnatimi grozdastimi socvetji. Iz njih se razvijejo plodovi, ki so sprva zeleni, pozneje rdeči in dozori, ko se obarvajo črno-vijolično. V vsakem gozdu je od 30 do 70 plodov, v vsakem plodu pa deset semen. »Čim daljše je poletje, tem več semena dozori, jagode pa dozori tudi na odrezani veji!« opozarja Staretova. Plodovi so hrana nekaterim vrstam ptic (kosi, drozgi, škorci, golobi), ta pa s svojimi iztrebki raznašajo semena na širše območje in tako ustvarjajo nova žarišča.

Obvezna uporaba rokavic

Glede na izkušnje Staretove je barvilnico ob ustreznem ukrepanju mogoče obvladovati. Marija Stare kot najučinkovitejši način svetuje puljenje korenin skozi vse leto. »Zgornjih 4–5 cm korenine se odreže in izpulji. Korenine odlagamo na šture, kamenje, kupe vej, da se ne dotikajo tal in se tako ne morejo znova ukoreniniti. Preostanek odrezanega spodnjega dela korenine v zemlji propade. Mlade rastline velikokrat kar z roko z lahkoto izpulimo. Pri odstranjevanju korenin so zelo uporabne vile štiharice, rovnica, lopata, sekira ali nož. Ko se odprejo prvi cvetovi, je treba puljenje prekiniti in začeti kositi. Rastline s košnjo ne uničimo, ampak le preprečimo, da bi seme dozorelo. S tem zmanjšujemo količino semen, ki bi nastalo, če bi seme dozorelo. Na pokošeni veji zelene jagode dozori. Ko so rastline pokošene, lahko naprej pulimo korenine,« opisuje postopek zatiranja navadne barvilnice. Pri delu s to rastlino je obvezna uporaba rokavic, saj lahko rastlinski sok skozi ranice v koži prehaja v kri. »Če rastline niso bile pravočasno izruvane ali pokošene in so na njih že grozdi, jih je treba obrati,

Ena rastlina rodi približno 32.000 semen, ki so kaljiva do 40 let. V Evropi ta rastlina nima naravnega sovražnika, v Ameriki pa jo uničuje gosenica nekega metulja. (Foto: Marija Stare)

posušiti in požgati oziroma jih oddati v zabojnik na deponiji, ki je namenjen invazivnim rastlinam,« sklene Staretova, ki se je v svojem gozdu uspešno spopadla z navadno barvilnico. »V mojem gozdu ni več odraslih rastlin. Še vedno se pojavljajo mlade rastline, ki vzkalijo iz semena v tleh. Ker jih redno odstranjujem, se njihovo število vsako leto zmanjšu-

Ob vratu korenine so nanizani vsi poganjki, zato je za uničenje rastline dovolj, da odrežemo samo od 4 do 5 cm korenine. Z rdečo črto je označeno, koliko korenine je treba odrezati. (Foto: Marija Stare)

je. Gozd je treba obhoditi vsaj dvakrat na leto. Pomemben je obhod v oktobru in takrat se odstranijo vse mlade rastline. S tem si prihranimo veliko dela v prihodnjih letih, saj je majhne rastline lažje odstranjevati kot velike. Ob tem je še dodala, da je dobro pregledati tudi sosednje parcele in lastnike v primeru žarišč opozoriti, naj čim prej začnejo odstranjevati rastline. Izvajanje ukrepov za uničevanje le na enem delu gozdnih površin namreč ne koristi, saj ptice nenehno prinašajo seme s sosednjih rastišč. Marsikje po Sloveniji že potekajo prizadevanja za zatiranje navadne barvilnice, saj je bilo s spletno ali mobilno aplikacijo Invazivke do konca aprila letos sporočenih že več kot 838 podatkov o rastiščih te invazivne tujerodne vrste. Portal je dostopen na naslovu www.invazivke.si, kjer je na zemljevidu prikazana razširjenost številnih invazivnih rastlin v Sloveniji.

Tanja Jankovič

Ko nas namesto vremena podi s polja virus

V trzinskih gozdovih imamo nekaj rastišč čemaža (*Allium ursinum*).

Pospravili smo še pregovorno vremensko najbolj muhasti mesec v letu. Očitno je vseobsegajoči virus dosegel tudi vreme, saj smo imeli aprila vremenski narobe svet. Kako pa naj drugače razumemo, da travniki niso prejeli niti 20 litrov vode na kvadratni meter, kolikor sicer da od sebe vsega nekaj aprilskih nalivov! Pri čemer je osrednji mesec meteorološke pomladi znan prav po tem, da se vreme spremeni tudi večkrat na dan, sodeč po vremenskih modrostih praviloma podi kmeta s polj celo do sedemkrat na dan. Nasprotno, v naravo nas je letos podila virusna nadloga, tudi po večkrat na dan. Trzinska polja, mokrišča in okoliški gozdovi so bili v primerjavi z običajno obljudenostjo eno samo mravljišče. Pač posledica tega, da so nam, nekaj manj kot 4000 prebivalcem, zaukazali oziroma nas omejili na vsega osem in pol kvadratnih kilometrov veliko površino, kolikor meri naša, po velikosti tretja najmanjša slovenska občina. Marsikdo je lahko spoznal, da je tudi na tako majhnem območju poti dovolj, le iti je treba.

Kdor je bil pozoren, je lahko videl številne »nove« Trzince, ki so pred tem v našem kraju večinoma le spali, saj je njihovo življenje bolj potekalo drugod. Zanimivo je bilo opazovati pare in družinske »enote«, ki so pred tem v glavnem »solirali« (v najboljšem primeru v spremstvu hišnega ljubljénčka ...), zdaj pa so pohajali skupaj, ker je bilo pač to dovoljeno le znotraj družine. Kako smo se tem ukrepom ubranili nebodigatreba virusa, bo pokazala prihodnost, je pa lahko vsak sam pri sebi obnovil, kaj v vsakdanjem življenju pomenita svoboda gibanja in družarja ter demokracija. Morda je prav vreme tisto, ki najbolj ponazarja vse tri prej omenjene attribute sodobne družbe. Imeli smo pošteno suh in zelo sončen april, morda za ceno številnih hladnih (5) in nekajkrat pošteno mrzlih juter, marsikje je bila pozeba. Najnižja tem-

peratura zraka je bila za skoraj stopinjo Celzija nižja od marčevskega minimuma! Padavin je bilo skoraj petkrat manj kot marca (sušca) in očitno sta se meseca tokrat med seboj zamenjala (april je praviloma mokrec). Imeli smo samo en tople dan, po drugi strani pa kar osem dni, ko je čisto malo manjkalo (najvišja dnevna temperatura zraka je presegla 24 stopinj), pa bi lahko te dneve prišteli k toplim.

Letošnji april je bil malce pretopen (odklon od povprečja za dobro stopinjo), a tudi precej vetroven, kar dvanajstkrat je bila najvišja dnevna izmerjena hitrost sunka vetra višja od 30 km/h. Pogost in močan veter še dodatno povečuje sušnost, še posebno ob dejstvu, da je bil to že tretji zaporedno presuh mesec. Še več, zadnji štiri meseci so bili ponekod po Sloveniji celo najbolj sušni od začetka meritev oziroma v zadnjih desetletjih. Sredi meseca (14. aprila dopoldne) je za krajši čas padal dež s snegom, imeli smo dva dneva z meglo in tri s padavinami in slano. Slednje se pozna na marsikaterem vrtu, predvsem pa na sadnem drevju. Nenavadno je bilo tudi to, da nismo imeli daljših obdobj slabega vremena; trajanje sončnega obsevanja je bilo preseženo skoraj za 70 odstotkov glede na dolgoletno povprečje. Rastje je dokaj hitro ozelenelo, vendar zaradi suše letošnja prva košnja ni bila nič bolj zgodnja kot po navadi. Brez vode (in zdravja ...) ni življenja, zato bodite previdni tudi v prihodnje in čuvajte sebe, svojo bližnjo in čedalje bolj tudi daljno okolico ter ne nazadnje naš planet! Kaj vse mu delamo, se je lepo videlo v zadnjih dveh mesecih, ko smo zaradi pandemije drastično zmanjšali naše delo in potovanja. Ne pozabite, da še vedno velja Deluj lokalno – misli globalno!

Besedilo in foto: Miha Pavšek

VREMENSKA POSTAJA OŠ TRZIN (april 2020)

Kazalec	Podatek
Povprečna temperatura zraka (°C)	11,9
Najvišja temperatura zraka (°C)	26,2
Najnižja temperatura zraka (°C)	-3,9
Največja dnevna T amplituda (razlika maks./min. T, v °C)	23,3 (24,0/0,7)
Število dni s padavinami $\geq 0,2/\geq 2/\geq 20$ mm)	3/2/0
Največja dnevna količina padavin (mm)	9,7
Mesečna količina padavin (mm/h)	18,5
Najvišja hitrost vetra (km/h)/smer	48,3/JJV
Št. hladnih/toplih dni (minimalna/maksimalna dnevna T zraka ≤ 0 °C/ ≥ 25 °C)	5/1

Izbrani meteorološki podatki za Trzin za april 2020; celoten arhiv je dostopen na spletnem naslovu <http://trzin.zevs.si> (meni Statistika). Vir: Vremenska postaja OŠ Trzin (CZ Trzin).

Kako do zdravja in harmonije z Društvom Pot srca

Društvo Pot srca je za občane Trzina v začetku marca priredilo praktično naravnano delavnico Kako do zdravja in več energije spomladi. Na delavnici so se udeleženci naučili, kako početi prave stvari ob pravem času in tako kar najbolj poskrbeti za svoje zdravje in veliko življenjske energije.

Udeleženci so prejeli veliko praktičnih napotkov, kako lahko v skladu z modrostjo in načeli kitajske tradicionalne medicine poskrbijo za zdravje svojih notranjih organov. Izvedeli so, kako s preprostimi tehnikami očistiti in okrepiti svoja jetra, notranji organ, ki je najbolj dejaven spomladi. Spoznali so tudi, kako se izogniti spomladanski utrujenosti in v pomlad vstopiti z veliko energije, svežine in prebujenosti. Udeleženci so bili navdušeni nad novim znanjem in bodo, kot so povedali, napotke in preproste tehnike s pridom uporabljali v svojem vsakdanu.

Že v začetku februarja smo v društvu izvedli tudi tematsko delavnico regenerativne aroma joge. Udeležence so po vadbi občutile globoko sproščenost in umirjenost. Izrazile so željo, da bi tematske delavnice kot nadgradnja redne vadbe potekale vsak mesec, in takoj ko bo to mogoče, bomo pripravljali vsakomesečne delavnice.

Glede na trenutno stanje smo predavanja in delavnice društva Pot srca prenesli na splet. Do napotkov, kako do zdravja in notranjega miru, lahko dostopate na YouTubeovem kanalu Društvo Pot srca, na Facebookovi strani Društvo Pot srca, v Facebookovi skupini 10 dni za zdravje in dobro počutje ter na spletni strani društva www.potsrca.si. Vabljeni, da se nam pridružite, in vabljeni k ogledu bogatih vsebin, ki smo jih v tem obdobju pripravili za vas. Prijave na vadbne in delavnice so mogoče po telefonu na številko 041 821 401 ali na e-naslov drustvopotsrca@gmail.com.

V prihajajočih dneh bomo začeli spletne delavnice (v Facebookovih

skupinah se bomo družili v živo, vadbne pa bodo na voljo tudi pozneje in si jih lahko ogledate kadar koli):

- **Joga za dobro počutje** (tedenska vadba joge v živo v Facebookovi skupini),
- **Praksa za zdravje in dobro počutje** (praktični napotki in vaje za krepitev zdravja, notranjega miru in dobrega počutja v skladu z načeli kitajske tradicionalne medicine, povezovanje z ritmi narave, druženje v živo v Facebookovi skupini enkrat na teden),
- **Prebuditev in nega ženske energije** (v tej Facebookovi skupini se bomo enkrat na teden v živo družile ženske ter spoznavale vaje in praktične napotke, kako se povezovati z naravo, kako prebujati svojo ženskost ter jo vsakodnevno krepiti in negovati).

Prihajajoče delavnice

Na delavnici **Regenerativna aroma joga z eteričnimi olji** boste s preprostimi položaji in nežnim dihom ob vonju eteričnih olj popolnoma sprostili telo, um in duha ter se napolnili z novo energijo. Telesne položaje bomo podprli z blazinami, vsi pripomočki bodo na voljo v studiju. Tako se boste znebili teže, stresa in skrbi. Po delavnici se boste počutili notranje umirjene, globoko sproščene in stabilne. Vadba bo pripomogla tudi k povečanemu pretoku energije. Mojca Tavčar bo skrbel, da boste vsak položaj lahkotno izvedli, da vam bo v njem udobno in boste občutili popoln mir. Delavnica je primerna tako za čiste začetnike kakor za nadaljevalce. Izvedli jo bomo prvi mogoči termin, o čemer vas bomo obveščali prek spletnih kanalov.

Na delavnici **Štirje stebri za zdravo telesno držo brez bolečin** se bomo posvetili pravilni telesni drži, ki temelji na optimalni postavitvi štirih točk telesa in odpravlja bolečine zaradi nepravilne drže telesa. Spoznali boste, kako s pravilno postavitvijo teh štirih točk sprostite telo in se v njem počutite udobno in lahkotno. Vadba vam bo prinesla olajšanje bolečin v spodnjem in zgornjem delu hrbta, predvsem v križu in ramenskem obroču, ter v sklepih, ki so zaradi nepravilne drže najbolj obremenjeni. Pravilna telesna drža bo tudi pripomogla, da se boste izognili morebitnim spremembam hrbtenice in obrabi ali poškodbam sklepov. Delavnica je primerna tako za začetnike kakor za nadaljevalce. Izvedli jo bomo prvi mogoči termin, o čemer vas bomo obveščali prek spletnih kanalov.

Mojca Tavčar

Zdravje in gibanje

Ne pozabimo na gibanje

Marsikomu odsotnost organizirane vadbe prinaša velik izziv, saj za gibanje doma potrebujemo veliko samodiscipline in notranje motivacije. Naj vas k rednemu gibanju doma spodbudijo naslednja priporočila in nasveti.

Koliko je dovolj?

Otroci potrebujejo vsak dan najmanj 60 minut gibanja zmerne intenzivnosti, za odrasle pa velja opraviti vsaj 10.000 korakov na dan oziroma 150 minut zmerne vadbe na teden za ohranjanje zdravja in 300 minutna teden vadbe za izboljšanje zdravja. Glede na trenutne okoliščine je dobrodošla kakršna koli oblika vadbe ali gibanja, tudi sprehod. V svojem domu si lahko ustvarimo prijetno okolje, v katerem bomo skupaj z družinskimi člani opravljali gibalne dejavnosti. Že desetminutni »spre-

hod« po domačih stopnicah nam bo dobro del in pospešil prekrvitev.

Izbira vaj je zelo pomembna, saj vsaka ni primerna za vsakogar. Posameznik se mora zavedati, katere vaje lahko izvaja tehnično pravilno, katerih pa naj se izogiba bodisi zaradi poškodbe, bolečine ali nepravilnega izvajanja. Ključno je, da se držimo svetovnih smernic za ohranjanje moči, gibljivosti, koordinacije. Izvajamo kompleksne sestavljene vaje, kot so počepi, potiski in pritegi z rokami, upogibi trupa. Za

težjo izvedbo lahko uporabimo različne pripomočke, kot so obteženi nahrbtniki, plastenke, nogavice, elastični trakovi, knjige in podobno.

Pogoste napake

Zaradi zdajšnjega stanja smo primorani telovaditi doma, kjer nas ne more nadzorovati strokovnjak, ki bi lahko sproti odpravil morebitne napake, zato je pomembno, da izvajamo vaje, ki so nam poznane, nam ne povzročajo bolečin in nam dajejo občutek dobre stabilnosti. Kot največjo napako lahko omenimo pretiravanje. Čeprav smo pred samoizolacijo izvajali kakšno športno dejavnost in smo zdaj primorani telovaditi doma, to še ne pomeni, da lahko izvajamo čisto vsako telovadbo, ki jo najdemo na spletu. Vadba naj bo postopna, z ogrevanjem in ohlajanjem, saj sicer lahko nastanejo poškodbe.

Negativne posledice neaktivnosti

Premalo gibanja lahko pripelje do večjih težav. Sprva upade mišična masa, kar vodi do oslabelosti, slabše koordinacije in predvsem pri starejših v povečano možnost padcev, kar občutno poslabša kakovost

življenja. Zmanjša se aerobna vzdržljivost, to pa privede do slabšega imunskega sistema, čemur se moramo posebno zdaj, v času koronavirusa, izogibati.

Motivacija

Z vadbo je treba začeti postopoma in po primerni predhodni dejavnosti. Pred izvedbo glavnega dela se moramo ogreti in pripraviti telo na dejavnost. Po gibanju pa je treba telo primerno raztegniti, sprostiti in hidrirati.

Pomembno je, da smo vse življenje primerno dejavni, saj nam to omogoča dober življenjski slog, boljše počutje, več energije in volje do dela. Kot je že dolgo znano, nam telesno gibanje izboljša prekrvitev, dotok kisika, zmanjša utrujenost in slabo počutje, izboljšuje duševno stanje in povečuje motivacijo. Naj vas te lastnosti ženejo k temu, d svojemu telesu zagotovite boljše možnosti, saj je telo le eno in le vaše. Z rednim telesnim gibanjem telo proizvaja protitelesa, ki se borijo z virusi in obolenji, in izboljša se imunski sistem, kar pomeni, da je telo veliko bolj odporno proti boleznim.

Žana Babnik

Brisača – odličen telovadni pripomoček

Doma lahko najdemo ogromno pripomočkov, s katerimi lahko izvedemo dober in kompleksen trening celotnega telesa, za kar ne potrebujemo fitnes centra, ampak le malo iznajdljivosti in ... brisačo. Objavljamo le nekaj vaj iz sicer precej obširnejšega vadbenega programa z brisačo, ki ga lahko opravite doma v prostoru z drsečo podlago. Potrebujete dve brisači. Pred izvedbo vaj se na mestu ogrejte: 5-10

minut hitre hoje, teka na mestu ali po prostoru, nekaj kroženj z rokami, zapetiji in gležnji, deset počepov, deste izpadnih korakov, deset sklec ob steni ali na tleh in naše telo bo pripravljeno na izvedbo vaj.

Vsako vajo izvajamo počasi, nadzorovano in brez hitrejših sunkov. Če je ob izvedbi prisotna bolečina, vajo izpustimo. Vajo ponovimo od šest- do desetkrat v dveh ali treh serijah. Ne pozabimo na dihanje. Kar na delo!

Vaja 1: Počep na eni nogi

Stoja razkoračno, brisača pod desno nogo.

Podrs z desno nogo nazaj, dotik z desno roko spredaj. / Vračanje v začetni položaj, menjava brisače pod levo nogo in ponovitev.

Vaja 2: Kroženje z brisačo okoli glave in nog

Leža hrbtno, noge dvignjene in pokrčene, roke pod kolena z brisačo.

Poteg ene roke z brisačo nad glavo in menjava v drugo roko.

Vaja 3: Dvig rok v leži trebušno

Leža trebušno, roke vzročene z brisačo.

Dvig rok z rahlo zaročenje, glava v podaljšku.

Vaja 4: Izpadni korak nazaj

Stoja sonožno, roke vzročene.

Izpadni korak nazaj.

Gozdna učna pot Onger

Kako naše bisere vidijo drugi

Prepogosto smo do »svojega« zelo kritični ali pa se nam zdi marsikaj samoumevno, zato tokrat delimo z vami zapis prebivalke ene od sosednjih občin, ki je po naključju pokukala k nam. Mojca Kočar, ustvarjalnica bloga za slovenske geolovce, je sredi februarja odkrila trzinsko Gozdno učno pot na Ongru in nastal je tale zapis:

»Občina Trzin ima čudovito učilnico v naravi. Če bi radi svoje otroke podučili o drevesnih vrstah ali pa samo preživeli čudovit dan v gozdni učilnici med 18 vrstami dreves, potem morate doživeti Gozdno učno pot Onger. Ta se vije po istoimenskem kraškemu osamelcu nad Trzinom, ki ločuje stari in novi del Trzina. Če vam bo učna pot prekratka, jo z lahkoto potegneta proti Rašici ali zavijeta navzdol proti Mlakam. Učna pot se začne v istoimenski ulici (Onger) pod istoimenskim hribčkom. Na učni poti vas spremlja in kaže pravo smer nagajiva veverica, drevesa pa so lepo označena s tablicami. Glavno presenečenje Trzinskega gozda je bila za nas zelena duglazija. Duglazija je eno največjih dreves na zemlji, saj lahko zraste v višino do 75 m ali več. Porašča velike gozdove Severne Amerike vse do Kanade, dobro pa uspeva tako v nižinah kot v višjih legah. Velja za zelo prilagodljivo drevo, najbolje pa uspeva na hladnih območjih z debelo plastjo prsti. Iglaste vejice duglazije so nenavadno nežne, mehke in prijetne na otip.«

Opis je bil prvotno objavljen na Facebookovi strani Geobunkelj.

O Mojci in zmotah glede geolova

Mojca Kočar zase pravi, da je po srcu samotarka, v duši raziskovalka, v nogah pa planinka, marsikdo pa jo bolj pozna kot ustvarjalno »geolovskih« blogerskih zapisov na spletni strani blog.geobunkelj.si. »Ljudem želim približati naravo kot najboljšo izbiro za preživljanje prostega časa. Želim si, da bi starši s svojimi otroki preživeli več časa v naravi, v gozdu in občudovali ta čudoviti življenjski prostor, kjer je dovolj prostora za vsakogar. S tem se širi naše polje ustvarjalnosti, krepi se empatija do narave, domov pa vedno odhajamo kot srečni, zdravi in zadovoljni ljudje. To pa je tudi bistvo, kajne?« pojasnjuje Mojca.

S partnerjem sta že od leta 2007 zaprišežena iskalca zakladov v naravi, verjetno med začetniki tega gibanja pri nas. Pri tem Mojca poudarja, da gre pri geocachingu za zmotno prepričanje, da gre za geolov (catch = ujeti), v resnici pa gre za »shrambo« ali »zakladnico« (cache). K temu dodajmo še, da je pravilna izgovorjava angleškega poimenovanja geokešing in ne geokečing, kot je zmotno v navadi. »Saj vendar ničesar ne lovimo, pač pa z GPS-napravo iščemo čisto prave zaklade, škatlice, ki so na različne načine skrite v naravi po vsem svetu in so jim dodane različno začinjene naloge,« pojasnjuje Mojca, ki na svoji strani deli številne zamisli za izlete. Z malce drznosti bi torej geocaching poslovenili kot geozakladništvo. (tb)

Izhodišče Gozdne učne poti Onger se začinja na koncu istoimenske ulice. Na pot se lahko odpravite tudi s parkirišča na desnem bregu Pšate nasproti teniških igrišč. (Foto: Tanja Bricelj)

Razgledišče še čaka na klopco, na kateri bodo obiskovalci lahko posedeli in uživali v razgledu. (Foto: Tanja Bricelj)

Drevesa so označena s tablicami, ob katerih najdete QR-kode, ki vas bodo pripeljale do spletnih opisov drevesnih vrst. (Foto: Tanja Bricelj)

Nekje na pol poti vas čaka še ena informativna tabla. Po poti vas usmerja simpatična veverica. (Foto: Mojca Kočar)

Fanta sta v korenini podrtega drevesa našla navdih za igro. Ustvarila sta dom za škratke. Neprecenljivo. (Foto: Mojca Kočar)

Eko dogodek EVREKA II

Projekt EVREKA I je lani potekal v odličnem vremenu in prijetnem raziskovalnem duhu. Odlične izkušnje so nam dale nov zagon in tako je nastal projekt EVREKA II, ki ga nameravamo izpeljati do konca prihodnjega leta. Projekt Ekološko izobraževanje na poREčju Kamniške Bistrice II (EVREKA II) bo zapolnil pomanjkanje vsebin iz naravoslovja in ekologije na območju lokalne akcijske skupine Za mesto in Vas.

Raziskovanje rečnega dna in živali, ki se skrivajo med prodniki in peskom.

Tokrat bomo zgodbo s Kamniške Bistrice razširili na enega izmed njenih glavnih pritokov, reko Pšato. K sodelovanju smo povabili Osnovno šolo Mengeš ter nadgradili lanske delavnice in še razširili dogodek EkoReka. Tako bo projekt EVREKA II letos ponudil številne delavnice in pestre dogodke, povezane z naravo in raziskovanjem možnosti za ekološko sobivanje z reko Pšato.

Še naprej bomo izvajali dobro sprejete brezplačne ozaveščevalne delavnice za javnost in osnovnošolske učence, pripravljali bomo javne

dogodke ter izobraževalne filme in besedila. V dveh letih si obeta mo kar 19 naravoslovnih delavnic za osnovnošolce, na katerih bodo učenci s praktičnimi izkušnjami raziskovanja, vzorčenja, merjenja in povezovanja teorije s primeri iz domačega okolja razvijali svojo naravoslovno žilico, spoznavali svoje okolje, se družili in sodelovali pri reševanju izzivov. Iz praktičnih primerov, prikazanih na delavnicah, bodo lahko razumeli procese, ki potekajo v in ob rečnih ekosistemih, ter razvili čut za odgovorno in spoštljivo ravnanje z vodo in naravo. Na že tradicionalnem javnem dogodku EkoReka, ki je načrtovan za 22. junija v Mengšu, naj bi se povezali z lokalnimi in strokovnimi društvi s področja naravovarstva in biologije. Predvidene so naravoslovne delavnice, analiziranje vodnih vzorcev, ogled mikroživljenja v vodi, okrogla miza, umetniško ustvarjanje ... Med projektom je predvideno snemanje filmčkov in daljšega dokumentarno-igranega filma o spominih starejših prebivalcev na dogodke ob reki Pšati. Vse videogradivo bo dostopno tudi na spletu. Novih dejavnosti, za katere pa še ni jasno, kdaj in kako jih bomo lahko izvedli, je v načrtu veliko, zato vas vabimo, da nam sledite na Facebookovi strani Projekt EVREKA, na spletni strani www.evreka.si ter za novicami oprezate v lokalnem glasilu. Pridružite se nam pri kateri od dejavnosti ter skupaj z nami, svojimi prijatelji in najbližjimi spoznajte Pšato in njene organizme. Tako boste ustvarili spomine, ki bodo z vami za vedno.

Zavod Revivo

**Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Projekt se izvaja v okviru lokalne akcijske skupine Za mesto in vas.*

Poročilo o kakovosti pitne vode v letu 2019

Varna in zanesljiva oskrba s pitno vodo je ena najpomembnejših dobrin za življenje ljudi, zagotavljanje nemotene in kakovostne oskrbe pa je zaradi odgovornosti do uporabnikov ena najzahtevnejših dejavnosti. Pitna voda, ki se pošilja v javno vodovodno omrežje, je zato pod strogim nadzorom. Iz letnega poročila o kakovosti pitne vode iz

vodovodov in upravljanju Javnega komunalnega podjetja ProdNIK za leto 2019 je razvidno, da prebivalci občin Trzin, Domžale, Mengeš, Lukovica in Moravče pijemo dobro in zdravstveno ustrezno pitno vodo. Celotno poročilo o kakovosti pitne vode si lahko ogledate na <https://www.prodNIK.si/novice/porocilo-o-kakovosti-pitne-vode-v-letu-2019>.

Potegavščino razkril @trzinski Odsev

18. in 19. aprila se je najprej po elektronski pošti, nato pa še po družbenih omrežjih bliskovito razširila (lažna) novica, da v okolici Cegvenškega bajerja v Mengšu hlača medved. Novico, ki je vsebovala tudi fotografijo domnevnega mungeškega kosmatinca, so objavili tudi na spletni strani Občine Mengeš in na 24ur.com. Ko smo pred objavo na Facebookovi strani Trzinski Odsev želeli stopiti v stik z očividcem, se je izkazalo, da ta sploh ni iz Mengša, pač pa je fotografijo, ki je krožila po spletu, posnel v okolici gradu Fridrihštajn na Kočevskem. V resnici je šlo za medvedko z dvema mladičema, a ne v Mengšu, o čemer se je nekdo neprimerno pošalil. Ustvarjalci Odseva bomo še naprej sledili visokim novinarskim kriterijem in vam prinašali kakovostne vsebine tako v tiskanem Odsevu kot tudi na strani www.facebook.com/trzinskiodsev. (tb) (Foto: @Robi Gor)

1190 hišnih števil, a le 85 izobešenih zastav

Vir: wikipedia.org; Foto: Andrej Jakobčič

Ko sem še študiral, me je pot zanesla tudi v tujino, najprej na Nizozemsko (1976). Iz Amsterdama do Haaga sem se peljal z vlakom in na čisto običajen dan opazil veliko zastav. Tudi v Haagu so povsod vsele zastave: na ulicah, javnih zgradbah, v pristanišču. Kmalu so mi Oldemanovi, družina pri kateri sem stanoval kot študent, povedali, da so ponosni, ker so Nizozemci, ta ponos pa pokažejo tudi z izobešanjem svoje nacionalne zastave. V Švici sem opazoval zastave, izobešene celo na hlevih. Pozneje sem odšel na izpopolnjevanje še v Kanado in kadar koli se vračam domov, me pogled na japonski javor spomni na Kanado in njeno zastavo s podobo rdečega javorja! Kanadska zastava je vihrala celo na naftni ploščadi, ki smo jo kot študentje seminarja o upravljanju morja imeli priliko obiskati. Ko sem služboval na Stalnem predstavnštvu Republike Slovenije pri Svetu Evrope v Strasbourgu, me je pogled na slovensko zastavo, ki je visela izobešena na pročelju slovenskega predstavnštva v ulici Robertsau, vedno navdal s ponosom. Vonj po lipah, ki so cvetele v maju, me je spominjal na moj dom, Slovenijo. In ponosen sem bil, ko sem v množici letal tujih letalskih družb zagledal letalo s slovensko zastavo. Danes je to le še lep spomin.

Z zastavo sem imel opravka tudi na diplomatskih izpitih na Ministrstvu za zunanje zadeve, in sicer kot izpraševalec na področju mednarodnega prava. Zgodilo se je, da je na izpitu pred menoj sedel mladenič odločnega videza in samozaupanja. Prosil sem ga, da mi našteje državne simbole Republike Slovenije. Nastala je moreča tišina in niti dodatna vprašanja niso kaj prida zalegla. No, končno se je mladenič le opogumil in mi bolj zabrusil kot spoštljivo odgovoril, da tega pa vendar niso študirali na Sorboni! Seveda sem ga takoj vprašal, ali bo morda francoski in ne slovenski diplomat. Odgovora ni bilo. Vse, kar sem hotel izvedeti od njega, je bilo le, da so slovenski državni simboli zastava, grb in himna. Slovenski seveda!

Ko se vozim s kolesom po Trzinu, priznam, da pogosto nehote opazujem, kje vise slovenske zastave. Ni jih veliko in ne vidiš jih vsak dan.

Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije iz leta 1994 določa, da se slovenska zastava izobesi 8. februarja (Prešernov dan, slovenski kulturni praznik), 27. aprila (dan upora proti okupatorju), 1. in 2. maja (praznik dela), 25. junija (dan državnosti) in 26. decembra (dan samostojnosti). Zakon tudi ureja, kako se slovenska zastava izobesi, izobešena pa je ves čas praznikov. V tujini in pri nas imamo lahko slovensko zastavo stalno izobešeno tudi doma, tako kot to dela Joško Joras na slovensko-hrvaški meji.

»Slovenec sem, tako je mati d'jala,« mi zazveni v glavi domoljubna pesem, ko se vračam s potovanj po svetu. Tudi tam povem, da sem Slovenec! Ne tako poredko sem doživel, da so predstavniki Slovenije v različnih mednarodnih organizacijah pozabili, da so Slovenci. Zgodba z depešo SE je zgolj še eno premišljeno »naključje« v zgodbi o slovenskem ponosu. In sprašujem se, zakaj ne znamo biti ponosni na to, da smo Slovenci. Grb, zastava in himna označujejo pripadnost Republiki Sloveniji tako individualno kot kolektivno.

Zastava Republike Slovenije je zelo priročna za označevanje državnih ustanov, za označevanje poslopij, v katerih so sedež predsednika republike, sedež državnega zbora, državnega sveta in sedež vlade. Zastava Republike Slovenije visi na mejnih prehodih, na prevoznih sredstvih, ki jih uporabljajo naša diplomatska predstavništva v tujini pri opravljanju dolžnosti v skladu z mednarodnimi predpisi tujih držav in mednarodnih organizacij, na ladjah, upodobljena je bila na letalih AA, še vedno pa je upodobljena na letalih športnega letalstva. V času skupne države smo z jugoslovansko zastavo redno mahal v pozdrav predsedniku Titu, ko je potoval skozi naše kraje.

Zastava Republike Slovenije je primerna za mahanje, tako kot to dela naš dragi predsednik države, na nogometnih tekmah služi za navijanje in pretep po izgubljeni tekmi ali še prej, ko se srečajo navijači nogometnih klubov, uporabljajo jo tudi protestniki, vanjo pa se zavijejo tudi različne lepoticice. Na srečo mnogih Zakon o slovenski zastavi, grbu in himni ni določil kazni za tiste, ki zastave ne izobesijo v za to določenih dneh! Zakonodajalec pa je vendarle v Kazenskem zakonu (163. člen) določil, da kdor sramoti zastavo, grb ali himno Republike Slovenije, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. Veseli nas lahko podatek, da v obdobju od 2012 do 2016 v Republiki Sloveniji ni bilo obtožb in ne pravnomočnih sodb po 163. členu KZ.

V Trzinu je 1190 hišnih števil. Praznika 27. april in 1. in 2. maj 2020 sta bila odlični priložnosti, da preštejem, kako ponosni in domoljubni smo v Trzinu. Razočaranje je bilo veliko. Lahko se izgovarjamo, da je naša država še mlada, da še nismo navajeni na vse državne praznike, da je zastava predraga (140 x 50 cm veliko zastavo dobite že za 14 evrov), pa še koronavirus je med prazniki terjal svoj davek, morda pa se celo ne strinjamo s trenutno vlado. Pa vendar, v občini Trzin je 1190 hišnih števil. V prazničnih dneh je vihralo 85 slovenskih zastav!

Aleksander Čičerov

Podarjene knjige

Rad bi vam napisal, da se ne strinjam s polemiko in opravičevanjem gospe in gospodu Koprolo za nekaj podarjenih knjig in s tem v zvezi s pisanjem, kako so nekateri radi v središču pozornosti in potrebni hvaljenja.

Lani marca sem v knjižnico v Trzinu z dostavnim avtomobilom pripeljal pet košar in nekaj potovalk knjig, ki smo jih z vozičkom odpeljali v prvo nadstropje. Gospa knjižničarka se mi je zahvalila, s čimer sem bil zadovoljen. Nisem se izpostavljala, temveč sem želel, da bodo knjige koristne za ljudi. Ne vem pa, ali so vse ostale v knjižnici ali so katere

dobile noge. Sem pa po tihem pričakoval vsaj majhno pohvalo v reviji Odsev. A nič zato, smo pač nekateri drugorazredni, vsaj tako nekateri mislijo in morebiti razmišljajo, da so pač več vredni. Pa lep pozdrav!

Zvonimir Klemenc

*Kakor galebi in valovi se
srečujemo in približujemo:
galebi odlete, valovi odplavajo
in mi odhajamo.*
(R. Tagore)

V slovo Minki Barber

Ob razcveteli pomladi je napočil trenutek, ko si se za vedno poslovila od zemeljskega sveta. Odšla si k svojim dragim: možu, staršem, bratu in zlasti hčeri Jožici, ki si jo tako zelo pogrešala, odkar je dokaj mlada zapustila svojo družino in tebe. Pogrešali te bomo tvoji bližnji in daljni sorodniki, bežni znanci, sosedi in prijatelji, saj si nas rada povabila k sebi ter pogostila s kavico in lahкими flancati, ki so bili tvoja dobrot. Vse to se je dogajalo v tvoji hiši nasproti cerkve, kjer si prebivala sama. Ko pa si se preselila v Dom starejših v Trzinu, smo ti to vračali s svojimi obiski pri tebi. V domu, pravijo, je bogat tisti, ki ima veliko obiskov ... in ti si jih imela! Skupaj smo obujali spomine na nekdanje dogodke v hiši in zunaj nje. Potem pa je tvoja častljiva starost (94 let!) pripomogla, da si se počasi zapirala vase, in nenadoma si za vedno zaspala.

In kdo je bila Minka Barber? Spomnili se je bomo kot človeka, ki je v življenju prehodil dokaj trnovo pot. Bila si skromna, a vendar polna ljubezni do življenja, saj si k slavu v domu vedno dodala svoj veseli vrisk, in mi smo ti vsi radostno ploskali. Človek umre dvakrat: telesno in tedaj, ko ga vsi pozabijo. Minka, vsi, ki smo te imeli radi, te ne bomo nikoli pozabili! Počivaj v miru.

Helena Ogorelec

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*
Mila Kačič

ZAHVALA

V 91. letu starosti se je od nas poslovil

PETER STARIN

Iskreno se zahvaljujemo vsem za izrečena sožalja, sveče in cvetje.

Hvala gospodu Gučku za opravljeni obred, Zvezi borcev Trzin, Društvu upokojencev Žerjavčki in Društvu Florijan.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat in stric

JAKOB ŠMON

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sovaščanom za izrečeno iskreno sožalje, tople besede, podarjene sveče in svete maše. Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč. Zahvala vsem gasilcem, ki ste ga pospremili k zadnjemu počitku.

Zahvala vsem negovalcem Doma počitka Trzin za nego in vse lepe trenutke, ki jih je preživel z vami.

Hvala tudi župniku za lep poslovljni obred in sveto mašo. Iskrena hvala vsem, ki ste našega očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujochi vsi njegovi

VIRTUALNO NI REALNO

Projekt je zaživel v želji, da bi z letaki med mladimi spodbudili kvalitetnejše preživljanje prostega časa v kavarnah, avtobusih in drugih prostorih, ne pa toliko v virtualnem svetu/ na socialnih omrežjih. Ker nam trenutne razmere ne dopuščajo, da bi projekt izvedli v izvorni ideji, smo ga prilagodili in želeli približati vsem, ki sedaj več časa preživite doma. S tem vam ponujamo kratke aktivnosti za kratkočasenje/preganjanje dolgčasa, h katerim lahko povabite tudi svoje bližnje.

Veseli bomo vašega odziva in mnenja o aktivnostih, ki jih lahko pošljete na virtualnonirealno@gmail.com ali pa rešite kratko anketo - enostavno skrenirate spodnjo QR kodo.

virtualnonirealno@gmail.com

Vaš trgovec v Ljubljani

Avtohiša REAL

Avtohiša Real d.o.o., Vodovodna c. 93, Ljubljana

Peter Koci 051 319 185 Domen Šubic 041 306 973

Simon Blaznik 041 601 750 Uroš Hočevar 041 306 620

Dacia Duster ECO-G

Na plinski pogon

že za
89 €
na mesec

Z EKO SKLAD kreditom*

+ 5 let jamstva za vozila na zalogi**

EKO SKLAD na svoji spletni strani <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbud/osebna-vozila-na-plin/osebna-vozila-na-plin-kredit> po vnosu v rubriko: hitri informativni izračun kredita nudi naslednje kreditne pogoje za vozilo v vrednosti: *Informativna mesečna anuiteta za model Duster Essential 1.0 TCe 100 ECO-G v skupni vrednosti 13.550 € z DDV, s pologom v višini 3.550 € in financirano vrednostjo 10.000 € za obdobje 120 mesecev, znaša ob najemu kredita prek Eko sklada 88,91 €. Obrestna mera za najem kredita znaša 1,3 % letno. Vse informacije so zgolj informativne narave in temeljijo na informativnem in izračunu kredita na spletni strani EKO SKLADA. Več o kreditih EKO SKLADA za osebna vozila na plin, si lahko preberete na uradni spletni strani <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbud/osebna-vozila-na-plin/osebna-vozila-na-plin-kredit>. Renault Nissan Slovenija ne odgovarja za informacije objavljene na spletnih straneh EKO SKLADA kot tudi ne za točnost in zanesljivost in celovitost teh informacij in informativnega izračuna kredita, ki je na voljo na spletnih straneh EKO SKLADA. **Pet let jamstva obsega 2 leti tovarniške garancije in podaljšano jamstvo za 3., 4., in 5. leto ali 100.000 km, karkoli se zgodi prej, prejme pa ga vsak kupec vozila Dacia iz zaloge. Poraba pri mešanem ciklu: 5,221–8,507 l/100 km. Emisije CO₂ 137–192 g/km. Emisijska stopnja: EURO6Dtemp. Emisija NOx: 0,0161–0,0402 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,00018–0,00222 g/km. Število delcev (x10¹¹): 0,01–0,27. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija, d. o. o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

Dacia priporoča

Dacia. Zanesljiv partner GRZS.

Renault ZDAJ

RENAULT
Passion for life

0% obrestna mera*

4 leta podaljšanega jamstva**

Odlog plačevanja do 4 mesece***

*Velja ob nakupu preko Renault Financiranja. Stranka je do promocijske obrestne mere upravičena v primeru minimalne financirane vrednosti 3.900 € in trajanjem od 12 do 48 mesecev. Maksimalna financirana vrednost je omejena glede na model vozila. **4 leta jamstva ob nakupu avtomobila prek Renault Financiranja obsega 2 leti tovarniške garancije in podaljšano jamstvo za 3. in 4. leto ali 80.000 km, karkoli se zgodi prej. ***Odlog pričetka plačevanja mesečnih obrokov do 120 dni je omogočen v primeru nakupa avtomobila prek Renault financiranja z minimalnim 20% pologom in v primeru ustreznih bonitete stranke. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Poraba pri mešanem ciklu 4,1–7,3 l/100 km. Emisije CO₂ 109–158 g/km. Emisijska stopnja: EURO 6Dt. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

Renault priporoča

renault.si

NAŠI SALONI SO ODPRTI – LEPO VABLJENI!